

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ ΣΤΗ ΛΟΓΙΣΤΙΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ
ΚΑΙ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΔΙΟΙΚΗΣΗ

Διπλωματική Εργασία

ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ ΕΜΠΟΡΙΚΗΣ ΕΠΙΧΕΡΗΣΗΣ

του

ΧΡΗΣΤΟΥ ΠΑΝΤΑΖΗ

Επιβλέπων Καθηγητής: ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΤΑΧΥΝΑΚΗΣ

Υποβλήθηκε ως απαιτούμενο για την απόκτηση του Μεταπτυχιακού Διπλώματος στη
Λογιστική Φορολογία και Χρηματοοικονομική Διοίκηση

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 2022

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Η παρούσα διπλωματική πραγματοποιήθηκε στα πλαίσια της ολοκλήρωσης του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών «Λογιστική Φορολογία και Χρηματοοικονομική Διοίκηση» του Πανεπιστημίου Μακεδονίας . Ο τίτλος της εργασίας είναι «Εσωτερικός έλεγχος εμπορικής επιχείρησης.»

Στο συγκεκριμένο σημείο θα ήθελα να ευχαριστήσω τους γονείς μου Γρηγόρη και Στέλλα, τον αδερφό μου Παναγιώτη για την πολύτιμη κατανόηση τους καθ' όλη τη διάρκεια των σπουδών μου, προπτυχιακά και μεταπτυχιακά. Θα ήθελα επίσης να ευχαριστήσω πρώην και νυν συναδέλφους και συμφοιτητές για όλη τη συνεργασία που υπήρξε. Τέλος θα ήθελα να ευχαριστήσω όλους τους καθηγητές μου, οι οποίοι με διαμόρφωσαν επαγγελματικά και συγκεκριμένα τον κ. Ταχυνάκη Παναγιώτη που δέχτηκε να είναι και ο επιβλέπων καθηγητής.

Περιεχόμενα

Περίληψη.....	5
Abstract.....	5
Κεφάλαιο 1. Εισαγωγή.....	6
Κεφάλαιο 2. Βιβλιογραφική Επισκόπηση.....	7
Κεφάλαιο 3. Είδη και μεγέθη επιχειρήσεων.....	9
Εισαγωγικά.....	9
3.1 Είδη Επιχειρήσεων.....	10
Κεφάλαιο 4. Η Εκλεκτική Επιστήμη.....	16
Εισαγωγικά.....	16
4.1 Η Ελεγκτική Επιστήμη στην Ελλάδα.....	16
4.2 Σώμα Ορκωτών Λογιστών.....	17
4.3 Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών.....	19
4.4 Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ)	22
4.5 Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών - Institute of Internal Auditors.....	26
4.6 Ελληνικό Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών.....	27
4.7 Ορισμοί Ελεγκτικής Επιστήμης.....	29
4.8 Ορισμοί Εσωτερικού Ελέγχου.....	29
4.9 Αρμοδιότητες Εσωτερικού Ελέγχου.....	30
4.10 Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου.....	32
Κεφάλαιο 5. Διαδικασίες Ελέγχου.....	40
Εισαγωγικά.....	40
5.1 Εκλεκτικές Διαδικασίες.....	40
5.2 Οφέλη Εσωτερικών Ελέγχων.....	41

5.3 Φύλλα Εργασίας Εσωτερικού Ελέγχου.....	42
5.4 Έκθεση Εσωτερικού Ελέγχου.....	43
Κεφάλαιο 6. Έλεγχος Στοιχείων και Λογαριασμών την Οικονομικής Οντότητας.....	44
Εισαγωγικά.....	44
6.1 Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία.....	44
6.2 Αποθεματικά.....	47
6.3 Χρεόγραφα και Απαιτήσεις.....	50
6.4 Χρηματικά Διαθέσιμα.....	51
6.5 Καθαρή Θέση.....	54
6.6 Βραχυπρόθεσμες και Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις.....	55
6.7 Έξοδα.....	57
6.8 Έσοδα.....	60
Κεφάλαιο 7. Συμπεράσματα, περιορισμοί και προτάσεις για μελλοντική έρευνα.....	61
Βιβλιογραφία.....	63

Περίληψη

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής εργασίας είναι να παρουσιάσει την αναγκαιότητα που υπάρχει για έλεγχο, λογιστικό και μη, σε κάθε είδος εμπορικής επιχείρησης σε όλα τα μήκη και πλάτη των διαδικασιών της. Θα αναλυθεί τόσο σε θεωρητικό επίπεδο όσο και σε πρακτικό επίπεδο η αναγκαιότητα που υπάρχει για έλεγχο σε κάθε είδος επιχείρηση. Θα αναφερθούν και θα μελετηθούν οι διαδικασίες μια τυπικής εμπορική επιχείρησης, όπως αγορές εμπορευμάτων, πωλήσεις, τήρηση λογιστικών υποχρεώσεων, παραλαβή αποθήκευση και διανομή.

Θα αναφερθούν επίσης τα διάφορα είδη εταιρειών και τις διαφορετικές διαδικασίες που μπορεί να υπάρξουν λόγω της διαφορετικής επικείμενης νομοθεσίας που υπάγονται. Τι γίνεται σε έναν εξωτερικό έλεγχο και η σημαντικότητα πρόληψης που πρέπει να υπάρχει σε μια επιχείρηση.

Λέξεις κλειδιά: Εσωτερικός έλεγχος, εσωτερικός έλεγχος εμπορικής επιχείρησης, εξωτερικός έλεγχος, διαδικασίες εσωτερικού ελέγχου

Abstract

The purpose of this thesis is to present the necessity that exists for control, accounting and non-accounting, in every type of commercial enterprise in all the lengths and breadths of its procedures. It will be analyzed both on a theoretical level and on a practical level the necessity that exists for control in every type of business. The processes of a typical commercial enterprise, such as purchasing goods, sales, accounting, receiving, storage and distribution, will be reported and studied.

It will also mention the different types of companies and the different procedures that may exist due to the different applicable legislation they are subject to. What happens in an external audit and the importance of prevention that should exist in a business.

Key words: Internal audit, internal audit of commercial enterprise, external audit, internal audit procedures

Κεφάλαιο 1. Εισαγωγή

Στο παρόν κεφάλαιο θα αναλυθεί ο σκοπός της παρούσας διπλωματικής και οι λόγοι επιλογής του θέματος, το αντικείμενο έρευνας, η χρησιμότητα που μπορεί να έχει στην επιστημονική κοινότητα και μια σύνοψη των κεφαλαίων που ακολουθούν.

Σκοπός

Σκοπός της παρούσας διπλωματικής έρευνας, είναι η παρουσίαση, η προσπάθεια σύνοψης των βασικών διαδικασιών των εσωτερικών ελέγχων, που μπορούν να υπάρχουν σε μια εμπορική επιχείρηση. Οι λόγοι που με οδήγησαν στη δημιουργία της είναι, αρχικά το ενδιαφέρον που μου δημιουργήθηκε από ακαδημαϊκής άποψης, για το αντικείμενο του εσωτερικού ελέγχου και στη συνέχεια όντας εργαζόμενος στο λογιστήριο μιας «μικρής» οικονομικής οντότητας, θέλησα να εντοπίσω, το πως μεταβιβάζεται η θεωρία στην πράξη.

Αντικείμενο

Αντικείμενο της παρούσας διπλωματικής εργασίας, είναι ο εσωτερικό έλεγχος εμπορικής επιχείρησης. Με την παρούσα διπλωματική θα γίνει η προσπάθεια για μια σύνοψη των διαδικασιών των ελεγκτικών μηχανισμών, των διαδικασιών του εσωτερικού ελέγχου και την αναγκαιότητα αυτών, καθώς, η σημαντικότητά τους σε μια οικονομική οντότητα, ώστε, να μπορεί να προσαρμοστεί στο δύσκολο και ανταγωνιστικό περιβάλλον που επικρατεί.

Χρησιμότητα

Η παρούσα διπλωματική εργασία θέτει σαν στόχο, τη συμβολή της στο αντικείμενο μελέτης της. Την παρουσίαση των ελεγκτικών οργανισμών που υπάρχουν κυρίως στην Ελλάδα, τις διαδικασίες του ελέγχου που μπορούν να υπάρξουν σε μια εμπορική επιχείρηση αλλά και τους κυριότερους λογαριασμούς ελέγχου.

Δομή

Στο πρώτο κεφάλαιο της παρούσας διπλωματικής υπάρχουν τα εισαγωγικά της κομμάτια όπως ο σκοπός, το αντικείμενο η χρησιμότητα και η δομής αυτής. Στη συνέχεια στο δεύτερο κεφάλαιο ακολουθεί μια συνοπτικής ορθογραφικής επισκόπηση της τελευταίας δεκαετίας. Στο τρίτο κεφάλαια, αναφέρονται και αναλύονται τα είδη και τα μεγέθη των επιχειρήσεων. Στη συνέχεια στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύονται οι

ελεγκτικοί οργανισμοί και πως αυτοί δημιουργήθηκαν στην Ελλάδα, ορισμοί της ελεγκτικής επιστήμης, αρμοδιότητες του ελέγχου καθώς και τα ελεγκτικά πρότυπα σύμφωνα με το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών. Στο πέμπτο κεφάλαιο οι διαδικασίες με τις οποίες διενεργούνται οι έλεγχοι και στο έκτο κεφάλαιο οι κυριότεροι λογαριασμού ελέγχου σε μια εμπορική επιχείρηση.

Κεφάλαιο 2. Βιβλιογραφική επισκόπηση

Ο έλεγχος είναι ο κύριος παράγοντας της χρηματοπιστωτικής σταθερότητας και της εμπιστοσύνης της αγοράς (Alabdullah, & Ahmed, 2020). Ο νόμος δίνει στους ελεγκτές την ευθύνη να διενεργούν υποχρεωτικούς ελέγχους και να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην παροχή απόψεων νομικών υπηρεσιών, σχετικά, με το εάν οι οικονομικές καταστάσεις είναι αληθείς και δίκαιες (Nwoye, Anichebe & Osegbue, 2020). Υπάρχουν πολλά σκάνδαλα που αποκαλύπτονται από οργανισμούς εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κερδών, στα οποία ξετυλίγονται λογιστικά προβλήματα, τα οποία απέτυχαν να αντιμετωπίσουν τις εταιρείες μέσω της εσφαλμένης προτίμησης. Εξάλλου, όπως έχουμε παρατηρήσει τα προηγούμενα και τα σημερινά χρόνια ότι η διαχείριση εισοδήματος έχει εκτεταμένα εκτυλιχθεί σε όλο τον κόσμο. Οι επιχειρήσεις αξιολογούνται μέσω της σύντομης και μακροχρόνιας συνολικής τους απόδοσης σχετικά με τον τρόπο χειραγώγησης των κερδών τους. Έτσι, οι μηχανισμοί διακυβέρνησης της εταιρείας βρίσκονται στη συμμετοχή του ελεγκτή (Nwoye et al., 2020)

Στο άρθρο τους οι Eulerich and Eulerich¹ (2020) πραγματεύονται τη σημασία του εσωτερικού ελέγχου ως την ανεξάρτητη, αντικειμενική λειτουργία διασφάλισης και συμβουλευτικής, που προσθέτει αξία στις οντότητες, συντελεί στη διαχείριση κινδύνων και στην αποτελεσματική οργάνωση και διοίκηση.

Ο αυξανόμενος όγκος δεδομένων και η αυτοματοποίηση των διαδικασιών παρουσιάζει μια μοναδική πρόκληση για τον έλεγχο (Chiu et al., 2018). Σήμερα, ο έλεγχος εξακολουθεί να βασίζεται κυρίως σε αντλώντας δείγματα συναλλαγών σε

---

¹ Eulerich and Eulerich (2020) What Is the Value of Internal Auditing?, p. 2

διαδικασίες ελέγχου κατά τη διάρκεια εργασιών ελέγχου (Byrnes, 2018). Το κύριο μειονέκτημα αυτής της προσέγγισης είναι ότι οι σχετικές πληροφορίες μπορεί να είναι στις συναλλαγές που δεν έχουν επιλεγεί για έλεγχο. Αυτό είναι αναφέρεται ως δειγματοληψία-κίνδυνος. Όταν χρησιμοποιείται δειγματοληψία, οι ελεγκτές επιλέγουν συχνά ένα δείγμα που είναι μικρότερο από το ένα τοις εκατό του πληθυσμού δεδομένων (No et al., 2019). Με το Ο αυξανόμενος όγκος δεδομένων, αυτή η προσέγγιση γίνεται τόσο παρωχημένη όσο και ο κίνδυνος δειγματοληψίας επιδεινώνεται (Chiu et al., 2018).

Σύμφωνα με τον ²Springer (2015) ο έλεγχος είναι μια συστηματική διαδικασία αντικειμενική απόκτηση και αξιολόγηση αποδεικτικών στοιχείων σχετικά με την τρέχουσα κατάσταση μιας οντότητας, περιοχής, διαδικασίας, χρηματοοικονομικός λογαριασμός ή έλεγχος και σύγκρισή του με προκαθορισμένα κριτήρια και κοινοποίηση των αποτελεσμάτων στους προβλεπόμενους χρήστες.

Οι Champers και Odar (2015³), εξετάζουν την υψίστη σημασία του εσωτερικού ελέγχου για την επιχείρηση και την προστασία που μπορεί να της προσφέρει, σε ποσοστό τόσο μεγάλο που να αποπνευσθούν οι επιπτώσεις ακόμα και μιας οικονομικής κρίσης.

Η ανάλυση ελέγχου ορίζεται ως η επιστήμη της «ανακάλυψης και ανάλυσης προτύπων, εντοπισμού ανωμαλιών και εξαγωγής άλλων χρήσιμων πληροφοριών σε δεδομένα που υποκρύπτονται ή σχετίζονται με το αντικείμενο ενός ελέγχου μέσω ανάλυσης, μοντελοποίησης και οπτικοποίησης με σκοπό τον σχεδιασμό ή την εκτέλεση του ελέγχου.” (⁴AICPA 2015)

Σύμφωνα με τον Καριć⁵ (2013), για να σχεδιάσει κανείς ένα ολοκληρωμένο σύστημα ελέγχου, πρέπει να ξεκινήσει από τον εσωτερικό έλεγχο. Ο συγγραφέας όρισε τον εσωτερικό έλεγχο ως τις μεθόδους και τις διαδικασίες που ενσωματώνονται στον οργανισμό από τη διοίκηση ώστε να διασφαλίζεται η ομαλή λειτουργία των λειτουργιών. Ο εσωτερικός έλεγχος είναι μια διαδικασία, όχι ένα μέσο ή ένας

---

² Springer (2015). A Conceptual Basis of Internal Audit

³ Andrew D. Chambers, Marjan Odar (2015) A new vision for internal audit, p. 3

⁴ He Li ,Jun Dai, Tatiana Gershberg ,Miklos A. Vasarhelyi (2018). International Journal of Accounting Information Systems. P. 1

⁵ Karić, J. (2013). Internal supervision, internal control and internal audit. 62-73.

αυτοσκοπός. Έτσι, ένας οργανισμός πρέπει να επανεξετάζει συνεχώς τους εσωτερικούς ελέγχους του για να διασφαλίζει ότι λειτουργούν σωστά. Εκεί είναι μια άμεση σχέση μεταξύ των στόχων του εσωτερικού ελέγχου και της αποτελεσματικότητας του οργανισμού και αποτελεσματικότητα μαζί με την επίτευξη των στόχων του οργανισμού. Ο Καριέ πρόσθεσε ότι ο εσωτερικός έλεγχος είναι σύστημα που βοηθά στην παροχή εύλογης διασφάλισης των στόχων του οργανισμού. Αυτοί οι στόχοι περιλαμβάνουν τα ακόλουθα: (α) αξιοπιστία των οικονομικών καταστάσεων, (β) συμμόρφωση με νόμους και κανονισμούς, (γ) αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των επιχειρηματικών λειτουργιών και (δ) προστασία των περιουσιακών στοιχείων. Η αποτελεσματικότητα και η αποτελεσματικότητα των λειτουργιών του οργανισμού είναι πιο σημαντική καθώς αφορά τις καθημερινές λειτουργίες ενός οργάνωση. Έτσι, το σύστημα εσωτερικού ελέγχου επιτρέπει στη διοίκηση να επιτύχει τη λειτουργική και επιχειρηματική της λειτουργία στόχους σε όλα τα επίπεδα του οργανισμού.

Ο Κ. Η. Spencer Pickett (Internal Auditing Handbook, 2010⁶) στο βιβλίο του, αναφέρει πως η αφετηρία για τη θεωρία του εσωτερικού ελέγχου είναι ο ορισμός του εσωτερικού ελέγχου. Συνεχίζοντας αναφέρει πως, ένας τυπικός ορισμός αποτελείται από σημαντικά ζητήματα που αποτελούν το βασικό πλαίσιο των αρχών εσωτερικού ελέγχου, η απόκλιση στην ερμηνεία του ρόλου του ελέγχου, διερευνάται ως προς τον τρόπο με τον οποίο στην πράξη μπορούμε να απομακρυνθούμε από τον τυπικό ορισμό. Ο εσωτερικός έλεγχος εκτελείται με διάφορους τρόπους, ο καθένας με τη δική του προσέγγιση και στυλ.

Κεφάλαιο 3. Είδη και μεγέθη επιχειρήσεων

Εισαγωγικά

Στο παρόν κεφάλαιο θα αναλύσουμε τα πιο συνήθη είδη εμπορικών επιχειρήσεων που υπάρχουν, το διαχωρισμό τους σε προσωπικές και κεφαλαιουχικές, τα, διαδικασίες ίδρυσης καθώς και τα θετικά και αρνητικά της καθεμίας. Την αλλαγή που ήρθε με την είσοδο των ΕΛΠ και την κατηγοριοποίηση που υφίστανται, βάσει του μεγέθους τους.

---

⁶ Κ. Η. Spencer Pickett: Internal Auditing Handbook, 2010

3.1 Είδη Επιχειρήσεων⁷

Στο συγκεκριμένο κεφάλαιο θα αναφερθούν και θα αναλυθούν στον απαραίτητο βαθμό για τη συνέχεια τα κυριότερα είδη των εμπορικών επιχειρήσεων που υπάρχουν. Θα αναφερθούν οι διαφορές που έχουν μεταξύ τους σε νομικό πλαίσιο αλλά και σε τρόπο διαχείρισης τους ανάλογα και με το μέγεθος τους.

Είναι ιδιαίτερα σημαντικό κατά τη δημιουργία μιας επιχείρησης ο εκάστοτε επενδυτής να γνωρίζει τις διαφορές μεταξύ των επιχειρήσεων και να επιλέξει την κατάλληλη νομική μορφή επιχείρησης για την συγκεκριμένη επένδυση. Η διαδικασία επιλογής είναι σημαντικό καθώς μπορεί να έρθει αντιμέτωπος με διαδικασίες και κόστη που μπορεί να μην είχαν υπολογιστεί και αυτό να δημιουργήσει πολύπλευρα προβλήματα στον επιχειρηματία.

Ατομικές Επιχειρήσεις

Πρόκειται για το πιο απλό είδος επιχείρησης, ιδρύεται, οργανώνεται και διοικείται από ένα άτομο ενώ κατατάσσεται στις προσωπικές επιχειρήσεις. Τα μειονεκτήματά της είναι οι περιορισμένες οικονομικές δυνατότητές της, ως προς τον ανταγωνισμό και την ανάπτυξη της. Η μεταβίβαση της δε νοείται λόγω της ίδιας της φύσης παρά μόνο η διακοπή της και η έναρξη από νέο ιδιοκτήτη.

Όπως προαναφέραμε δεν απαιτείται κάποιο ιδιαίτερο κόστος για την ίδρυση της, καθώς απαιτούνται μόνο τα έξοδα εγγραφής στο εκάστοτε επιμελητήριο, τα μηνιαία της λειτουργικά έξοδα είναι τα συνήθη έξοδα μιας επιχείρησης και το κόστος αυτασφάλισης του ιδιοκτήτη. Όσον αφορά το αρχικό κεφάλαιο καθορίζεται εξ' ολοκλήρου από τον εκάστοτε ιδιοκτήτη. Σε περίπτωση αποτυχίας δεν υπάρχει καμία προστασία προς τον ιδιοκτήτη καθώς η οικονομική κατάσταση της επιχείρησης είναι πλήρως συνυφασμένη με την οικονομική κατάσταση του ιδιοκτήτη.

Ομόρρυθμη Εταιρεία (Ο.Ε.)⁸

Η ομόρρυθμη εταιρεία ανήκει στις προσωπικές επιχειρήσεις. Για την ίδρυση της συνίστανται δύο ή περισσότερα, φυσικά ή νομικά πρόσωπα, με κοινό σκοπό, όπως

---

⁷ <https://eyms.businessportal.gr/auth>

⁸ <https://eyms.businessportal.gr/4072-OE-EE.pdf>

αυτό εκφράζεται από τον Νόμο (άρθρο 741 Αστικού Κώδικα) να συμπορεύονται υπό εταιρική επωνυμία. Υπάρχει χαμηλός φορολογικός συντελεστής ενώ η έναρξη μπορεί να είναι άμεση με χαμηλό λειτουργικό κόστος.

Όσον αφορά τα μειονεκτήματα της, σε η προσωπική περιουσία των εταίρων δεν προστατεύεται και υπάρχει περίπτωση να χάσουν όλη τους την περιουσία εφόσον πτωχεύσει η εταιρεία. Αυτό μπορεί να συμβεί ακόμα και αν ένας εκ των εταίρων πάρει μια λάθος απόφαση, βρίσκονται εκτεθειμένοι και οι υπόλοιποι εταίροι. Η μεταβίβαση της είναι εξαιρετικά δύσκολη. Όπως προαναφέραμε οι εταίροι είναι πλήρως συνυπεύθυνοι καθώς δεν υπάρχει καμία προστασία της προσωπικής τους περιουσίας και είναι αλληλέγγυα υπεύθυνοι προς όλες τις υποχρεώσεις της επιχείρησης, ενώ με τη λύση της επιχείρησης δεν παύει η ευθύνη τους. Για την ίδρυση της δεν απαιτείται κάποιο ελάχιστο ύψος κεφαλαίου και χρειάζεται απλά έναν ιδιωτικό συμφωνητικό μεταξύ των εταίρων.

Ο χρόνος ζωής μια Ο.Ε. ορίζεται είτε σε συγκεκριμένο αριθμό ετών, αρχής γενομένης από την καταχώρηση της εταιρείας στο Γ.Ε.ΜΗ. με ημερομηνία λήξης την αντίστοιχη ημερομηνία του έτους λήξης, είτε αορίστου διάρκειας. Η ημερομηνία λήξης πρέπει να αναφέρεται στο καταστατικό το οποίο είναι και απαραίτητο για την έναρξη της.

Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.)⁹

Η Ετερόρρυθμη Εταιρεία (Ε.Ε.) είναι επίσης μια προσωπική εταιρεία, συνήθως εμπορική με νομική προσωπικότητα κατά την οποία υπάρχει τουλάχιστον ένας ομόρρυθμος εταίρος ο οποίος έχει την πλήρη ευθύνη, απεριόριστα και εις ολόκληρον για τα εταιρικά χρέη, όπως αναφέρεται στην ισχύουσα νομοθεσία, ενώ υπάρχει και τουλάχιστον ένας ετερόρρυθμος εταίρος ο οποίος είτε έχει περιορισμένη ευθύνη είτε συνήθως ευθύνεται μόνο για τα περιουσιακά του στοιχεία εκείνα που έχει εκχωρήσει στην επιχείρηση μόνο. Τα πλεονεκτήματα ισχύουν για τα ετερόρρυθμα μέλη τα οποία είναι η έλλειψη ευθύνης ως προς τα περιουσιακά τους στοιχεία που υπάρχει. Σα νομική οντότητα έχει χαμηλό συντελεστή φορολόγησης ενώ συνήθως τηρείται απλογραφικό σύστημα λογιστικής καταχώρησης ανάλογα και με το μέγεθός της.

---

⁹ <https://eyms.businessportal.gr/4072-OE-EE.pdf>

Σε μια Ε.Ε. οι ετερόρρυθμοι εταίροι δεν είναι σε θέση να συμμετάσχουν στη διαχείριση της επιχείρησης σε αντίθεση με τους ομόρρυθμους εταίρους. Για τους ομόρρυθμους εταίρους ισχύει ότι και σε μια ομόρρυθμη εταιρεία, δηλαδή, έχουν την πλήρη προσωπική και ολοκληρωτική ευθύνη με την προσωπική τους περιουσία ως προς τις υποχρεώσεις της επιχείρησης και εξαρτούνται άμεσα από τυχόν λάθος αποφάσεις των λοιπών ετερόρρυθμων μετόχων. Η μεταβίβαση της Ε.Ε. είναι εξίσου δύσκολη όπως μια Ο.Ε.. Οι ετερόρρυθμοι εταίροι ευθύνονται μόνο μέχρι το κεφάλαιο που εισέφεραν.

Για την ίδρυση της δεν απαιτείται κάποιο ελάχιστο αρχικό κεφάλαιο από το νόμο και το εταιρικό κεφάλαιο της εταιρείας διαμορφώνεται από τις εισφορές των εταίρων μπορεί να είναι χρηματικές ή σε είδος.

Η διάρκεια μια Ε.Ε. ορίζεται ακριβώς όπως και στις Ο.Ε., είτε με συγκεκριμένο αριθμό ετών, με ημερομηνία έναρξης της, την ημερομηνία καταχώρησης στο Γ.Ε.ΜΗ. και λήξης την αντίστοιχη ημερομηνία του έτους λήξης που έχει οριστεί, είτε αορίστου διάρκειας. Όπως και στις Ο.Ε. πρέπει να υπάρχει καταστατικό.

Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) ¹⁰¹¹

Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.) αποτελεί μια ενδιάμεση μορφή μεταξύ προσωπικής και κεφαλαιουχικής επιχείρησης. Η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης ρυθμίστηκε στην Ελλάδα από το Ν. 3190/1955, πρόκειται για μια κεφαλαιουχική εταιρεία με προσωπικά στοιχεία. Συνήθως είναι εμπορική επιχείρηση ενώ για τα χρέη της ευθύνεται μονάχα με την περιουσία της. Έχει δύο όργανα διαχείρισης, τη Γενική Συνέλευση των εταίρων και το διαχειριστή ο οποίος δεν απαιτείται να είναι εταίρος.

Στα πλεονεκτήματα των Ε.Π.Ε. συγκαταλέγονται η δυνατότητα συγκέντρωσης μεγαλύτερου κεφαλαίου, η χρηματοδότηση από τα πιστωτικά ιδρύματα γίνεται με μεγαλύτερη φερεγγυότητα. Υπάρχει περιορισμένη ευθύνη των μετόχων, χωρίς κίνδυνο την προσωπική τους περιουσία. Ενώ δεν υπάρχει κρατικός έλεγχος και εποπτεία όπως

¹⁰ <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/2639/nomos-3190-1955>

¹¹ <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/369355/nomos-4541-2018>

υπάρχει στις Ανώνυμες Εταιρείες. Στον αντίποδα τον μεγάλο μειονέκτημα των Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης είναι το υψηλό λειτουργικό κόστος.

Το εταιρικό κεφάλαιο της εταιρείας διαιρείται σε μερίδια και ανάλογα με την εισφορά του κάθε μετόχου διατηρεί και το αντίστοιχο ποσοστό μετοχών. Το κεφάλαιο καθορίζεται από τους μετόχους ύστερα από τροποποίηση που ήρθε με το Ν. 4541/2018. Το εταιρικό κεφάλαιο σχηματίζεται από τις εισφορές των μετόχων οι οποίες μπορεί να είναι είτε χρηματικές είτε σε είδος.

Η διάρκεια των Ε.Π.Ε. ορίζεται με συγκεκριμένο αριθμό ετών με ημερομηνία έναρξης την καταχώρηση της εταιρείας στο Γ.Ε.ΜΗ. και λήγουσα την αντίστοιχη ημερομηνία στο χρόνο λήξης της. Η σύνταξη του καταστατικού της θεωρείται απαραίτητη.

Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.)¹²

Η Ιδιωτική Κεφαλαιουχική Εταιρεία (Ι.Κ.Ε.), είναι όπως αναφέρεται και στον τίτλο της κεφαλαιουχική εταιρεία. Ως νομική μορφή εταιρείας, η Ι.Κ.Ε. εισάχθηκε στην Ελλάδα με το Ν. 4072/2012. Η εταιρεία ορίζεται ως υπεύθυνη και οι εταίροι όπως ονομάζονται δεν ευθύνονται με την προσωπική τους περιουσία για τις υποχρεώσεις της.

Από το νόμο δεν ορίζεται κάποιο ελάχιστο εταιρικό κεφάλαιο, αρκεί να μην είναι μηδενικό, δηλαδή το τυπικό του ενός ευρώ (1€). Όσον αφορά τις εταιρικές υποχρεώσεις όπως αυτές ορίζονται στο άρθρο 79 του Ν. 4072/2012, για τις υποχρεώσεις της εταιρείας ευθύνεται μόνο η εταιρεία με την περιουσία της. Οι εταίροι ευθύνονται μονάχα μέχρι το ύψος των κεφαλαίων που έχουν εισφέρει στην εταιρεία. Μοναδική περίπτωση που η ευθύνη κάποιου εταίρου ξεπερνάει αυτή των εισφορών του, είναι εφόσον ο εταίρος αυτός συμμετέχει με εγγυητική εισφορά. Ο εταίρος αυτός θεωρείται υπόχρεος να εξοφλήσει τις υποχρεώσεις της εταιρείας έναντι τρίτων που αυτές έχουν απαιτηθεί από αυτούς μέχρι το ύψος της εισφοράς του.

Σύμφωνα με το άρθρο 103 του Ν. 4072/2012, η λύση της Ι.Κ.Ε. γίνεται με απλή απόφαση των εταίρων, όταν παρέλθει ο χρόνος διάρκειας της εκτός αν υπάρξει απόφαση παράτασης από τους εταίρους, αν η εταιρεία κηρύξει πτώχευση ή σε λοιπές

---

¹² <https://eyms.businessportal.gr/4072.pdf>

περιπτώσεις που προβλέπονται από το ισχύον νομικό πλαίσιο ή το καταστατικό της. Ένας εταίρος μπορεί να εξέλθει από την εταιρεία εφόσον συντρέχει σημαντικός λόγος και αυτό συμβαίνει με απόφαση δικαστηρίου που εκδίδεται μετά την αίτηση του. Ο εταίρος που εξέρχεται της εταιρείας δικαιούται να λάβει την πλήρη αξία των μεριδίων του. Εφόσον στο καταστατικό της εταιρείας προβλέπεται και αναφέρεται η διαδικασία εξόδου τότε υπερισχύει του νόμου και εφαρμόζεται η διαδικασία που αναφέρεται στο καταστατικό.

Η διάρκεια ζωής της Ι.Κ.Ε. ορίζεται διά νόμου στα 12 έτη, με δυνατότητα παράτασης με απόφαση των εταίρων, εφόσον δεν αναφέρεται στο καταστατικό της. Η διάρκεια της πρέπει να είναι περιορισμένη. Το καταστατικό της μπορεί να συνταχθεί και με ιδιωτικό συμφωνητικό κάνοντας τις διαδικασίες πιο εύκολες.

Ανώνυμες Εταιρείες (Α.Ε.)¹³

Η νομική μορφή της Ανώνυμης Εταιρείας (Α.Ε.) εισάχθηκε στην Ελλάδα με τον Ν. 2190/1920. Πρόκειται για μια κεφαλαιουχική εταιρεία με κερδοσκοπικό χαρακτήρα, η οποία ιδρύεται από δύο τουλάχιστον μετόχους οι οποίοι ευθύνονται έναντι των υποχρεώσεων της εταιρείας μέχρι το μετοχικό κεφάλαιο που έχουν συνεισφέρει. Οι μέτοχοι της μπορεί να είναι είτε φυσικά είτε νομικά πρόσωπα.

Τα πλεονεκτήματα της Ανώνυμης Εταιρείας είναι πως οι μέτοχοι αυτής ευθύνονται μόνο για το ύψος της συμμετοχής τους στην εταιρεία χωρίς να επηρεάζεται η προσωπική τους περιουσία από τις υποχρεώσεις της εταιρείας. Υπάρχει η δυνατότητα λόγω της επενδυτικής της φύσης για συγκέντρωση μεγαλύτερων κεφαλαίων αλλά και η προσέλκυση δανειακών κεφαλαίων θεωρείται πιο προσιτή. Οι μετοχές της Α.Ε. δύναται να εισαχθούν στο Χρηματιστήριο με ελεύθερη αγοραπωλησία αυτών. Με αυτή τη μέθοδο μια Ανώνυμη Εταιρεία μπορεί να συγκεντρώσει μεγαλύτερα κεφάλαια. Οι μετοχές της διαβιβάζονται εύκολα και πρέπει να υπάρχει επίσημη δομή και οργανόγραμμα.

Στα μειονεκτήματα μιας Ανώνυμης Εταιρείας συγκαταλέγονται το υψηλό κόστος έναρξης, το αρχικό κεφάλαιο της το οποίο ανέρχεται σε 25.000€ κατ' ελάχιστο. Υπάρχουν πολύ αυστηρές νομικές και λειτουργικές διατυπώσεις σε σχέση με τις

¹³ <https://www.kodiko.gr/nomothesia/document/346155/nomos-2190-1920>

υπόλοιπες νομικές μορφές επιχείρησης. Η φορολογία επί των κερδών είναι αρκετά υψηλή και τέλος υπάρχει υποχρεωτική δημοσίευση σε ετήσια βάση των οικονομικών της καταστάσεων.

Η διάρκεια της Ανώνυμης Εταιρείας ορίζεται βάση νόμου στα 12 έτη, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά από το καταστατικό της, οποίο είναι απαραίτητο να υπάρχει για τη λειτουργία της.

Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση (ΚΟΙΝΣΕΠ)¹⁴

Η Κοινωνική Συνεταιριστική Επιχείρηση δημιουργείται από μια ομάδα ανθρώπων που έχουν ως στόχο μια επικερδή δραστηριότητα, η οποία εξυπηρετεί τα συμφέροντα του συνόλου της κοινωνίας. Η Κοιν.Σ.Επ. είναι αστικός συνεταιρισμός κοινωνικού σκοπού με περιορισμένη ευθύνη των μελών του και διαθέτει εκ του νόμου την εμπορική ιδιότητα.

Τα κυριότερα πλεονεκτήματα τους είναι πως μπορούν να ενσωματώνουν στην αγορά εργασίας άτομα από ευπαθείς κοινωνικές ομάδες και αναπτύσσουν τις δημιουργικές και παραγωγικές ικανότητες των ατόμων. Οι Κοιν.Σ.Επ μπορούν να έχουν πρόσβαση στην χρηματοδότηση από το Ταμείο Κοινωνικής Οικονομίας Μπορούν να εντάσσονται σε προγράμματα στήριξης της επιχειρηματικότητας, σε προγράμματα του Ο.Α.Ε.Δ. για τη στήριξη της εργασίας και στις κάθε είδους ενεργητικές πολιτικές απασχόλησης. Μπορούν να συνάπτουν προγραμματικές συμβάσεις με το Δημόσιο, τον ευρύτερο δημόσιο τομέα και τους ΟΤΑ α' και β' βαθμού.

Το βασικό μειονέκτημα της Κοινωνικής Συνεταιριστικής Επιχείρησης είναι η εύρεση χρηματοδοτικών πόρων, ελλείψεις στις δομές επαγγελματικής κατάρτισης στον τομέα της κοινωνικής οικονομίας με αποτέλεσμα την έλλειψη ικανών στελεχών εξοικειωμένων με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά αυτών των επιχειρήσεων. Επίσης, τις χαρακτηρίζουν τα ανεπαρκή δίκτυα υποστήριξης της δραστηριότητας των κοινωνικών επιχειρήσεων και οι μειωμένες ευκαιρίες μέσω των φορολογικών συστημάτων.

Πέραν του ποσού που καταβάλλουν για απόκτηση της συνεταιριστικής μερίδας, τα μέλη της δεν έχουν καμία ευθύνη έναντι των δανειστών της. Το ισχύον νομοθετικό

---

¹⁴ <https://www.taxheaven.gr/law/4430/2016> Κεφάλαιο Δ, άρθρο 14

πλαίσιο δεν ορίζει κάποιον ελάχιστο χρόνο ζωής της εν λόγω νομικής μορφής εταιρείας και η σύνταξη του καταστατικού είναι απαραίτητη.

Κεφάλαιο 4. Η Εκλεκτική Επιστήμη

Εισαγωγικά

Στο παρόν κεφάλαιο θα δούμε μια σύντομη ιστορική αναδρομή της ελεγκτικής επιστήμης στην Ελλάδα, το πως δημιουργήθηκε το Σώμα Ορκωτών Λογιστών (ΣΟΛ), τη μετάβασή του σε Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών (ΣΟΕΛ), την Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ). Το Ινστιτούτο Εσωτερικών Εκλεκτών (ΙΕΕ) και τη δράση του στην Ελλάδα, ορισμούς βάσει του ΙΕΕ και διάφορων διακεκριμένων επιστημόνων, τις αρμοδιότητες ενός εσωτερικού ελεγκτή αλλά και τα πρότυπα που έχει ορίσει ο ΙΕΕ.

4.1 Η Ελεγκτική Επιστήμη στην Ελλάδα

Η πρώτη προσπάθεια εφαρμογής ελέγχου στη χώρα μας έγινε με το Ν. 2190/1920 περί Αωνόμων Εταιρειών, χωρίς όμως να υπάρχουν οι κατάλληλες οργανωτικές υποδομές για τη σύσταση κάποιου ελεγκτικού σώματος και χωρίς να προσδιορίζονται από το νόμο τα επαγγελματικά προσόντα του ελεγκτή. Αποτέλεσμα αυτό των προβλημάτων ήταν οι εταιρείες επί της ουσίας να προσλαμβάνουν ανειδίκευτους που το μόνο που κάναν ήταν να βάζουν την υπογραφή τους χωρίς να διενεργούν κανέναν απολύτως έλεγχο.

Η κατάσταση αυτή συνεχίστηκε για περίπου 35 χρόνια ακόμα, παρόλα τα νομοθετικά διατάγματα της δεκαετίας του 1930 δεν υπήρχε επί της ουσίας διαφοροποίηση της κατάστασης καθώς δεν υπήρχε αλλαγή στον αρχικό νόμο, Ν.2190/1920). Η κακή οικονομική κατάσταση που υπήρχε γενικότερα στον πλανήτη και κατά συνέπεια στη χώρα μας σε συνδυασμό με την πολιτική αστάθεια που δημιουργούσαν οι συνεχόμενες εκλογικές μονομαχίες και εν τέλει το ξέσπασμα του Β' Παγκοσμίου Πολέμου επηρέαζε την κατάσταση.

4.2 Σώμα Ορκωτών Λογιστών¹⁵

Μετά το πέρας του Β' Παγκοσμίου Πολέμου και του Εμφυλίου Πολέμου η Ελλάδα τη δεκαετία του 1950 ζει μια ανασυγκρότηση του κράτους και συνεπώς βιώνει μια ανάπτυξη σε σχέση με αυτή της δεκαετίας του 1940. Η πολιτεία θέλησε να αλλάξει η πρακτική του ελέγχου όπως αυτή αναλύθηκε στις δύο προηγούμενες παραγράφους, έτσι με το Ν.Δ. 3329/1955 σύστησε το Σώμα Ορκωτών Λογιστών (Σ.Ο.Λ.) το οποίο ξεκίνησε τη λειτουργία του στις 19/11/1956. Αρχικά ο έλεγχος αφορούσε τις μεγάλες επιχειρήσεις και στις συνέχειες και τις μικρομεσαίες. Με το νόμο αυτό θεσμοθετήθηκαν τα εξής μέτρα:

1. Απαγορεύθηκε ρητά οποιαδήποτε ανάμειξη του Ορκωτού Λογιστή στο διορισμό του ως ελεγκτή και στον καθορισμό της αμοιβής του ελέγχου, και ουδεμία σχέση ιδίου οικονομικού συμφέροντος είχε, αφού αμειβόταν με μηνιαίες πάγιες αποδοχές που καθορίζονταν από το Εποπτικό Συμβούλιο.
2. Στο Εποπτικό Συμβούλιο του Σώματος, που διοριζόταν από την Πολιτεία και αποτελείτο από καθηγητές Πανεπιστημιακών Σχολών, μέλη του Ελεγκτικού Συνεδρίου, τον εκλεγμένο Πρόεδρο του Σώματος κ.λπ., ανατέθηκαν από το νόμο οι εξής αρμοδιότητες:
  - a. Η πρόσληψη νέων μελών, που υποχρεωτικά γινόταν στην κατώτατη βαθμίδα (του Δόκιμου Ορκωτού Λογιστή Β') από πτυχιούχους πανεπιστημιακών οικονομικών σχολών και πάντοτε κατόπιν διαγωνισμού.
  - b. Η διενέργεια των προαγωγών και η άσκηση της πειθαρχικής εξουσίας.
  - c. Ο καθορισμός του ύψους των πάγιων μηνιαίων αμοιβών των μελών του Σώματος.
  - d. Η κατάρτιση κατ' έτος πίνακα από έξι (6) Ορκωτούς Λογιστές και η διαβίβασή του στις υπαγόμενες στον έλεγχο ανώνυμες εταιρείες για την εκλογή, από τον πίνακα αυτόν, των ελεγκτών της χρήσης. Για

¹⁵ <https://www.soel.gr/el/%CF%83%CF%87%CE%B5%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%BF-%CF%83%CE%BF%CE%B5%CE%BB/%CE%B9%CF%83%CF%84%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%BA%CF%8C?showall=&start=2>

- τους λοιπούς ελέγχους ο Ορκωτός Λογιστής οριζόταν από το Εποπτικό Συμβούλιο μετά από εισήγηση της Διοικούσας Επιτροπής.
- e. Ο καθορισμός των αμοιβών κάθε ελέγχου, η είσπραξη και κατάθεσή τους σε ειδικό λογαριασμό της Τράπεζας Ελλάδος και η ανάληψη, από το λογαριασμό αυτό, των αναγκαίων ποσών για την κάλυψη των δαπανών λειτουργίας του Σώματος.
  3. Οι αρμοδιότητες για τα επαγγελματικά θέματα ανατέθηκαν στη Διοικούσα Επιτροπή, που αποτελείτο μόνο από εκλεγμένα μέλη του Σώματος.
  4. Ορίστηκε ρητά ότι: "οι "Ορκωτοί Λογισταί δεν θεωρούνται δημόσιοι υπάλληλοι, αλλ' ασκούν δημόσιον λειτούργημα. Κατά την εκτέλεση της εργασίας των οι Ορκωτοί Λογισταί είναι ανεξάρτητοι, απαγορευμένης οποιασδήποτε παρεμβάσεως εις το έργο των .Απαγορεύεται η απ' ευθείας μεταξύ Ορκωτού Λογιστού και του ελεγχομένου συνεννόησις δια τον καθορισμόν της αμοιβής".
  5. Θεσπίστηκαν αυστηρότατες διατάξεις ασυμβίβαστου του λειτουργήματος του Ορκωτού Λογιστή προς οποιοδήποτε άλλο επάγγελμα και οποιαδήποτε έμμισθο ή άμισθο υπηρεσία, ώστε να αποκλείεται η δημιουργία σχέσεων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν το έργο του. Πρέπει να επισημανθεί και το ότι, η χρησιμοποίηση του ίδιου Ορκωτού Λογιστή ως ελεγκτή της ίδιας επιχείρησης δεν ήταν δυνατό να είναι μεγαλύτερη της 5ετίας.
  6. Θεσπίστηκαν αυστηρές προϋποθέσεις ως προς το ανεπίληπτο του ήθους, την ακεραιότητα του χαρακτήρα και την αναμφισβήτητη αρετή και απαιτούνταν υψηλά τυπικά και ουσιαστικά προσόντα.

Τα ανωτέρω μέτρα εισηγήθηκαν από Άγγλους Ορκωτούς Λογιστές προσαρμόζοντας τα στο Ελληνικό Δίκαιο αλλά και τους «κανόνες της αγοράς» και τις οικονομικές συνθήκες που επικρατούσαν στην Ελλάδα. Το Σώμα Ορκωτών Λογιστών διατηρήθηκε ως έχει μέχρι και το 1992.

4.3 Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών¹⁶

¹⁶<https://www.soel.gr/el/%CF%83%CF%87%CE%B5%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%AC-%CE%BC%CE%B5-%CF%84%CE%BF->

Με το Π.Δ. 226/1992 "περί συστάσεως, οργανώσεως και λειτουργίας του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών, καθώς και περί των όρων εγγραφής σε ειδικό Μητρώο και ασκήσεως του επαγγέλματος του Ορκωτού Ελεγκτή", ιδρύθηκε το «Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών», «Σ.Ο.Ε.Λ.» με τη σημερινή του μορφή. Με το συγκεκριμένο Π.Δ. θεσμοθετήθηκε ότι:

1. Συνίσταται Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών - Σ.Ο.Ε αργότερα μετονομάστηκε σε Σώμα Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών - Σ.Ο.Ε.Λ), αποτελούμενο από επαγγελματίες ελεγκτές που απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας και εγγράφονται σε ειδικό Μητρώο, το οποίο είναι δημόσιο βιβλίο.
2. Στο Ειδικό Μητρώο εγγράφονται τα ήδη υπηρετούντα μέλη του Σώματος Ορκωτών Λογιστών, καθώς και τα πρόσωπα που πληρούν τα προσόντα και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται από το ίδιο Π.Δ.
3. Τα όργανα του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών είναι η Γενική Συνέλευση, το Εποπτικό Συμβούλιο, το Επιστημονικό Συμβούλιο και το Πειθαρχικό Συμβούλιο.
4. Μέλη του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών είναι οι Ορκωτοί Ελεγκτές που αργότερα μετονομάστηκαν "Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές", οι Επίκουροι Ορκωτοί Ελεγκτές, οι Δόκιμοι Ορκωτοί Ελεγκτές και οι Ασκούμενοι Ορκωτοί Ελεγκτές. Εισαγωγικός βαθμός είναι η βαθμίδα του Ασκούμενου Ορκωτού Ελεγκτή, στην οποία διορίζεται ο έχων ανεπίληπτο ήθος και αναμφισβήτητη αρετή και εφόσον είναι κάτοχος πτυχίου οικονομικής Πανεπιστημιακής Σχολής. Η προαγωγή στις επόμενες βαθμίδες γίνεται μετά από επιτυχείς επαγγελματικές εξετάσεις.

Η σύσταση και η λειτουργία του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών αποβλέπει στην άσκηση του ελέγχου της οικονομικής διαχείρισης των πάσης φύσεως δημοσίων και ιδιωτικών οργανισμών και επιχειρήσεων ή εκμεταλλεύσεων, ανεξαρτήτως της νομικής τους μορφής (ιδρύματος, εταιρείας ή άλλου νομικού προσώπου δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου), από πρόσωπα με αυξημένα επαγγελματικά προσόντα, που ασκούν το έργο τους με διαφάνεια και υπευθυνότητα, έτσι ώστε να διασφαλίζεται η εγκυρότητα και αξιοπιστία των πορισμάτων των διενεργουμένων

ελέγχων, σύμφωνα με τα διεθνώς αναγνωρισμένα Ελεγκτικά Πρότυπα και τους όρους που τίθενται από την εσωτερική και την κοινοτική νομοθεσία.

Η Γενική Συνέλευση του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, αποτελείται από τους εγγεγραμμένους στο ειδικό Μητρώο Ορκωτούς Λογιστές Ελεγκτές που δεν τελούν σε αναστολή άσκησης του επαγγέλματος. Η Γενική Συνέλευση αποτελεί το ανώτατο όργανο του Σώματος και συνέρχεται τακτικώς άπαξ του έτους, εντός τεσσάρων μηνών από τη λήξη του, και εκτάκτως όταν συγκλησθεί από το Εποπτικό Συμβούλιο. Η Γενική Συνέλευση έχει τις εξής αρμοδιότητες:

1. Αποφασίζει επί παντός θέματος που αφορά στην οργάνωση και άσκηση του επαγγέλματος.
2. Εγκρίνει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και τον προϋπολογισμό του Σώματος.
3. Εκλέγει ανά τριετία τους Προέδρους και τα μέλη του Εποπτικού Συμβουλίου και του Επιστημονικού Συμβουλίου.

Το Εποπτικό Συμβούλιο αποτελείται από εννέα(9) μέλη και τον Πρόεδρό του, που εκλέγονται ανά τριετία από τη Γενική Συνέλευση. Το Εποπτικό Συμβούλιο ασκεί τη διοίκηση του Σώματος Ορκωτών Ελεγκτών ως νομικού προσώπου και είναι επιφορτισμένο με την εποπτεία του έργου των Ορκωτών Ελεγκτών. Ειδικότερα έχει τις εξής αρμοδιότητες :

1. Διαχειρίζεται τα οικονομικά του Σώματος, συντάσσει τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις και τον προϋπολογισμό και τις υποβάλλει προς έγκριση στη Γενική Συνέλευση.
2. Διορίζει τους έχοντες τα νόμιμα προσόντα Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές (νόμιμοι ελεγκτές) και αποφασίζει την εγγραφή τους στο ειδικό Μητρώο.
3. Αποφασίζει τη διαγραφή εκ του Σώματος παντός μέλους του.
4. Διεξάγει τις επαγγελματικές εξετάσεις για την απόκτηση της άδειας άσκησης του επαγγέλματος του Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή.

5. Ασκεί, δια των αρμοδίων οργάνων, εποπτεία και έλεγχο επί του Σώματος και επιβλέπει το ασκούμενο από τους Ορκωτούς Ελεγκτές έργο, για την τήρηση των νόμων και κανόνων της επαγγελματικής δεοντολογίας και τη διασφάλιση της ποιότητας και διαφάνειας των παρεχόμενων από αυτούς υπηρεσιών και του κύρους του επαγγέλματος.
6. Μετά από προηγούμενη γνώμη του Επιστημονικού Συμβουλίου, εκδίδει κανονισμούς που αφορούν στη διαμόρφωση, συμπλήρωση και εφαρμογή των Ελεγκτικών Προτύπων.
7. Μετά από προηγούμενη γνώμη του Επιστημονικού Συμβουλίου, εκδίδει γενικές οδηγίες που αφορούν το ελεγκτικό επάγγελμα.
8. Ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που προβλέπεται από την νομοθεσία ή ανατίθεται σ' αυτό με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης.

Το Επιστημονικό Συμβούλιο αποτελείται από τέσσερα μέλη και τον Πρόεδρο που εκλέγονται, μεταξύ των εν ενεργεία ή πρώην Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών ή και καθηγητών ανωτάτων εκπαιδευτικών ιδρυμάτων στα γνωστικά αντικείμενα της λογιστικής ή ελεγκτικής, από τη Γενική Συνέλευση του Σώματος . Το Επιστημονικό Συμβούλιο καταρτίζει ή επεξεργάζεται τους κανονισμούς, οδηγίες και άλλα επιστημονικά κείμενα της αρμοδιότητας του Εποπτικού Συμβουλίου και γνωμοδοτεί επί των παραπεμπόμενων σ' αυτό ζητημάτων. Επίσης, το Επιστημονικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο για την εξέταση και αντιμετώπιση τεχνικών ή πρακτικών ζητημάτων σχετικών με την άσκηση ποιοτικού ελέγχου επί της εργασίας των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών. Ειδικότερα, το Επιστημονικό Συμβούλιο μπορεί να εξετάζει τα φύλλα εργασίας που στηρίζουν τη γνώμη του Ορκωτού Ελεγκτή και να υποβάλει σχετική έκθεση στο Εποπτικό Συμβούλιο αν και όποτε του ζητηθεί ή και σε περιπτώσεις που υπάρχουν επώνυμες καταγγελίες. Κατά τη διενέργεια των ελέγχων της περιόδου 1993-2004, οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές εφάρμοζαν τα πρότυπα ελεγκτικής του πρώην Σώματος Ορκωτών Λογιστών, τα οποία υιοθετήθηκαν με σχετική απόφαση του Εποπτικού Συμβουλίου. Τα πρότυπα αυτά ήταν σύμφωνα με τις βασικές αρχές των Διεθνών Ελεγκτικών Προτύπων. Από το έτος 2005 μέχρι και σήμερα, οι Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές εφαρμόζουν τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου.

Το έτος 2003 με σχετικό νόμο συστάθηκε η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (ΕΛΤΕ) με σκοπό τον έλεγχο της ποιότητας των υποχρεωτικών λογιστικών ελέγχων των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών, την γνωμοδότηση επί θεμάτων λογιστικής τυποποίησης, καθώς και την άσκηση εποπτείας στο ΣΟΕΛ.

Το έτος 2008 με το Ν.3693 έγινε εναρμόνιση της Ελληνικής νομοθεσίας με τις διατάξεις της Οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου. Ειδικότερα με τον νόμο αυτό ρυθμίζονται τα εξής βασικά θέματα:

1. Προϋποθέσεις για την χορήγηση άδειας άσκησης του επαγγέλματος.
2. Διενέργεια επαγγελματικών εξετάσεων για τον έλεγχο θεωρητικών γνώσεων και πρακτικής εφαρμογής τους.
3. Απαλλαγές από επαγγελματικές εξετάσεις, πρακτική άσκηση και συνεχής εκπαίδευση.
4. Τήρηση δημοσίου μητρώου των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών.
5. Συμμόρφωση με τις βασικές αρχές του Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας της IFAC.
6. Τήρηση Διεθνών Προτύπων Ελέγχου.⁷
7. Πειθαρχική και αστική ευθύνη.

Το ΣΟΕΛ με σχετική απόφαση του Υπουργείου Οικονομίας και Οικονομικών έχει αναλάβει την οργάνωση και την εκτέλεση των επαγγελματικών εξετάσεων για την απόκτηση της άδειας ασκήσεως του επαγγέλματος του Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή (νόμιμου Ελεγκτή). Οι εξετάσεις αυτές διενεργούνται από πενταμελή Εξεταστική Επιτροπή, διοριζόμενη με απόφαση του Υπουργού Οικονομίας και Οικονομικών και τελούν υπό την εποπτεία και τον έλεγχο της ΕΛΤΕ. Επίσης, με Κανονιστική πράξη της ΕΛΤΕ έχει ανατεθεί στο ΣΟΕΛ η τήρηση του δημόσιου μητρώου των Ορκωτών Ελεγκτών Λογιστών.

4.4 Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.)¹⁷

Με τον Ν. 3148/2003 ιδρύθηκε η Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων (Ε.Λ.Τ.Ε.) ως Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου του Υπουργείου Οικονομικών. Η

---

¹⁷ <https://elte.org.gr/>

ΕΛΤΕ είναι η εθνική εποπτική αρχή του ελεγκτικού λογιστικού επαγγέλματος και είναι αρμόδια για τη θέσπιση και την εποπτεία της ορθής και αποτελεσματικής εφαρμογής των λογιστικών και ελεγκτικών προτύπων.

Ο ΕΛΤΕ κατά την πάροδο του χρόνου έχει προσαρμοστεί με τις κείμενες διατάξεις και οδηγίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης όπως με τον Ν.3693/2008 «Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την οδηγία 2006/43/εκ περί υποχρεωτικών ελέγχων των ετήσιων και ενοποιημένων λογαριασμών», το Ν.4170/2013 «Ενσωμάτωση της οδηγίας 2011/16/ΕΕ, ρύθμιση θεμάτων της ΕΛ.Τ.Ε., αναμόρφωση Οργανισμού του Ν.Σ.Κ. και άλλες διατάξεις», το Ν.4305/2014 «Ανοικτή διάθεση και περαιτέρω χρήση εγγράφων, πληροφοριών και δεδομένων του δημόσιου τομέα, τροποποίηση του ν. 3448/2006 (Α' 57), προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2013/37/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, περαιτέρω ενίσχυση της διαφάνειας, ρυθμίσεις θεμάτων Εισαγωγικού Διαγωνισμού Ε.Σ.Δ.Δ.Α. και άλλες διατάξεις», το Ν. 4449/2017 «Υποχρεωτικός έλεγχος των ετησίων και των ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων, δημόσια εποπτεία επί του ελεγκτικού έργου και λοιπές διατάξεις.»

Αποστολή της είναι η συνεχής ενδυνάμωση της εμπιστοσύνης του επενδυτικού κοινού στη λειτουργία του ελεγκτικού και λογιστικού θεσμού στην Ελλάδα. Η ΕΛΤΕ απαρτίζεται από δύο εποπτικά συμβούλια μέσω των οποίων διενεργείται η εποπτεία της αγοράς. Μέσω του Συμβουλίου Ποιοτικών Ελέγχων (ΣΠΕ) εποπτεύονται τα Ελεγκτικά Πρότυπα (Auditing Standards), με τα οποία ελέγχεται η συμμόρφωση των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και των ελεγκτικών εταιρειών με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου και τον Κώδικα Δεοντολογίας της IFAC¹⁸.

Τέλος, μέσω του Συμβουλίου Λογιστικής Τυποποίησης (ΣΛΟΤ¹⁹), η ΕΛΤΕ ως νοείται σύμβουλος του Υπουργού Οικονομικών, εισηγείται τη θέσπιση Λογιστικών Προτύπων (Accounting Standards) για την Ελληνική επικράτεια και απαντά στα λογιστικά ερωτήματα των πολιτών.

---

¹⁸ <https://www.ifac.org/>

¹⁹ <https://elte.org.gr/slot/>

Ο Ε.Λ.Τ.Ε. διοικείται²⁰ από το Διοικητικό Συμβούλιο του, το οποίο αποτελείτε από εφτά άτομα, τον πρόεδρο, δύο αντιπροέδρους και τέσσερα μέλη και συγκροτείται από απόφαση του Υπουργείου Οικονομικών. Για τον διορισμό του Προέδρου ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 49 Α΄ του Κανονισμού της Βουλής. Το Διοικητικό Συμβούλιο του Ε.Λ.Τ.Ε. έχει τις εξής αρμοδιότητες:

1. Χαράζει τη γενική πολιτική, στρατηγική και προτεραιότητες.
2. Εκδίδει Κανονιστικές Πράξεις σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία.
3. Συντάσσει τον προϋπολογισμό και παρακολουθεί την υλοποίησή του.
4. Επιβλέπει το έργο των επιμέρους συμβουλίων και υπηρεσιών.
5. Εισηγείται μεταβολές στην οργανωτική δομή της ΕΛΤΕ.
6. Επιβλέπει την αποτελεσματικότητα και διαφάνεια λειτουργίας της ΕΛΤΕ και των επιμέρους εποπτικών συμβουλίων της.
7. Αξιολογεί, σε ετήσια βάση, την αποδοτικότητα και πρόοδο του έργου της ΕΛΤΕ και συντάσσει σχετική απολογιστική έκθεση επί των ετήσιων δραστηριοτήτων της.

Επιπλέον υπάρχει η Εκτελεστική Επιτροπή της Ε.Λ.Τ.Ε. η οποία αποτελείτε από τον Πρόεδρο και τους δύο Αντιπροέδρους της η οποία:

1. Εκτελεί τις αποφάσεις του ΔΣ της ΕΛΤΕ.
2. Αναθέτει για μελέτη στο ΣΛΟΤ και στο ΣΠΕ, θέματα της αρμοδιότητάς τους.
3. Ασκεί διοικητική εποπτεία στο ΣΟΕΛ και τους λοιπούς επαγγελματικούς φορείς ελεγκτών και λογιστών.
4. Αξιολογεί τα πορίσματα της διαχείρισης του ΣΟΕΛ και των λοιπών επαγγελματικών φορέων των ελεγκτών και λογιστών.
5. Εκπροσωπεί την ΕΛΤΕ στη συνεργασία της με τα αρμόδια όργανα στην Ελλάδα και το εξωτερικό, για την πρόληψη και την καταστολή της νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες.

Υπό την εποπτεία της Ε.Λ.Τ.Ε. υπάρχουν επίσης:

το Συμβούλιο Λογιστικής Τυποποίησης (ΣΛΟΤ) το οποίο:

---

²⁰ <https://elte.org.gr/organizational-structure/>

1. Εισηγείται την τροποποίηση υφιστάμενων ή την εφαρμογή νέων λογιστικών προτύπων.
2. Παρακολουθεί την αποτελεσματικότητα εφαρμογής των υφιστάμενων λογιστικών προτύπων.
3. Γνωματεύει επί θεμάτων λογιστικών προτύπων τα οποία παραπέμπονται σε αυτό με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.
4. Επεξεργάζεται κείμενα εργασίας λογιστικού και ελεγκτικού ενδιαφέροντος στο πλαίσια του European Financial Reporting Advisory Group (EFRAG), της Accounting Regulatory Committee (ARC) και άλλων διεθνών οργανισμών υπεύθυνων για λογιστικά θέματα.
5. Μεριμνά για την ενεργό συμμετοχή της ΕΛΤΕ στα αρμόδια Ευρωπαϊκά όργανα ή σε άλλους διεθνείς οργανισμούς.

Το Συμβούλιο Ποιοτικού Ελέγχου (ΣΠΕ²¹) το οποίο:

1. Διενεργεί ποιοτικούς ελέγχους στις υπηρεσίες που παρέχουν οι ορκωτοί ελεγκτές λογιστές και οι ελεγκτικές εταιρείες.
2. Επεξεργάζεται νομοθετικές προτάσεις επί θεμάτων που άπτονται της λειτουργίας του ελεγκτικού θεσμού.
3. Εισηγείται στο ΔΣ της ΕΛΤΕ τη θέσπιση κανόνων ασκήσεως των υποχρεωτικών ελέγχων που διενεργούνται από ορκωτούς ελεγκτές.
4. Εκθέτει τις προτάσεις της ΕΛΤΕ επί των διαμορφούμενων ελεγκτικών προτύπων στα πλαίσια του Διεθνούς Οργανισμού Ελεγκτικών Προτύπων (IAASB) και των οργάνων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής & του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου.
5. Τη ρύθμιση, εξειδίκευση και ερμηνεία του πλαισίου επαγγελματικής δεοντολογίας και των επαγγελματικών προτύπων στα οποία υπάγεται το ελεγκτικό επάγγελμα.
6. Την αναπροσαρμογή του πλαισίου αστικής ευθύνης – ασφαλιστικής κάλυψης των ορκωτών ελεγκτών λογιστών και των ελεγκτικών εταιρειών.

---

²¹ <https://elte.org.gr/spe/>

Η Επιτροπή Επαγγελματικών Εξετάσεων (ΕΕΕ²²) η οποία:

1. Επιλέγει και θέτει τα θέματα των εξετάσεων.
2. Μεριμνά ώστε οι εξετάσεις να καλύπτουν την εξεταστέα ύλη.
3. Διενεργεί ελέγχους ποιότητας στις εξετάσεις.

Τέλος Υπάρχει το **Πειθαρχικό Συμβούλιο** το οποίο:

1. Παρακολουθεί την τήρηση των κανόνων δεοντολογίας.
2. Κρίνει κάθε παράβαση της ελεγκτικής νομοθεσίας.
3. Επιβάλλει κυρώσεις σε περίπτωση διαπίστωσης παραβάσεων.

4.5 Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών - Institute of Internal Auditors²³

Το Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών ιδρύθηκε το 1941 και σήμερα απαρτίζεται από περισσότερα από 200.000 μέλη σε περισσότερες από 170 χώρες στον κόσμο. Τα κεντρικά γραφεία βρίσκονται στη Lake Mary, FL, Ηνωμένες Πολιτείες. Ο Anthony Pugliese είναι ο Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος. Ο Pugliese διαδέχθηκε τον Richard Chambers, το 2021. Προηγουμένως, ο Pugliese ήταν Πρόεδρος και Διευθύνων Σύμβουλος της CalCPA.

Ο στόχος του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών είναι να παρέχει «δυναμική ηγεσία» για το επάγγελμα του εσωτερικού ελέγχου, το οποίο περιλαμβάνει:

1. Υποστήριξη και προώθηση της αξίας που προσθέτουν οι επαγγελματίες εσωτερικού ελέγχου στους οργανισμούς τους.
2. Παροχή ολοκληρωμένων ευκαιριών επαγγελματικής εκπαίδευσης και ανάπτυξης, πρότυπα και άλλες οδηγίες επαγγελματικής πρακτικής και προγράμματα πιστοποίησης.

---

²² <https://elte.org.gr/professional-exams/>

²³ <https://www.theiia.org/en/>

3. Έρευνα, διάδοση και προώθηση στους επαγγελματίες και στα ενδιαφερόμενα μέρη γνώσεων σχετικά με τον εσωτερικό έλεγχο και τον κατάλληλο ρόλο του στον έλεγχο, τη διαχείριση κινδύνων και τη διακυβέρνηση.
4. Εκπαίδευση επαγγελματιών και άλλων σχετικών ακροατηρίων σχετικά με τις βέλτιστες πρακτικές στον εσωτερικό έλεγχο.
5. Συγκέντρωση εσωτερικών ελεγκτών από όλες τις χώρες για ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειριών.

Ο κρίσιμος ρόλος του ΠΑ στη δημιουργία μιας εταιρικής συνείδησης για τους εσωτερικούς ελεγκτές έχει διερευνηθεί από τους Karoor και Brozzetti στο CPA Journal.

Η ετήσια έκθεση της ΠΑ, Pulse of Internal Audit, βασίζεται σε έρευνα σε περισσότερα από 500 στελέχη εσωτερικού ελέγχου και προσδιορίζει βασικούς τομείς κινδύνου. Το 2019, αυτές οι περιοχές κινδύνου ήταν:

1. Κυβερνοασφάλεια και προστασία δεδομένων
2. Κίνδυνοι τρίτων
3. Αναδυόμενοι και άτυποι κίνδυνοι
4. Διοικητική και διοικητική δραστηριότητα

4.6 Ελληνικό Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών²⁴

Το Ελληνικό Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών, είναι η ελληνική αντιπροσώπευση του Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών και βάσει του καταστατικού του ιδρύθηκε στις 25 Οκτωβρίου 2001. Έχει ως έδρα την Αθήνα. Το Ινστιτούτο διοικείται από 7μελές Διοικητικό Συμβούλιο, το οποίο εκλέγεται από αρχαιρεσίες μετά την Τακτική Γενική Συνέλευση και με μυστική ψηφοφορία κάθε τρία (3) χρόνια. Το Διοικητικό Συμβούλιο αποτελείται από τον Πρόεδρο, Αντιπρόεδρο, Γενικό Γραμματέα, Ταμία, Ειδικό Γραμματέα, Έφορο και ένα μέλος. Η εκλογή είναι τιμητική και αμισθί.

Πέραν του Διοικητικού Συμβουλίου, το Ελληνικό Ινστιτούτο Εσωτερικών Ελεγκτών απαρτίζεται από, την Ελεγκτική Επιτροπή, όπου αρμοδιότητα της είναι ο έλεγχος και η εποπτεία των οικονομικών πράξεων του Διοικητικού Συμβουλίου. Το

---

²⁴ <https://hiia.gr/>

Πειθαρχικό Συμβούλιο το οποίο απαρτίζεται από πέντε μέλη τα οποία προκύπτουν, δύο μέσω εκλογικής διαδικασίας και τρία μέλη από το Διοικητικό Συμβούλιο. Αρμοδιότητά του είναι η διερεύνηση καταγγελιών αναφορικά με την παραβίαση του Κώδικα Ηθικών Αρχών του ΕΙΕΕ από μέλη του. Η Επιτροπή Δημοσίων Σχέσεων η οποία αποτελείται από εθελοντές-μέλη του ΕΙΕΕ και εποπτεύεται από ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Έχει ρόλο συμβουλευτικό προς το ΔΣ και ασχολείται με την επικοινωνιακή πολιτική του ΕΙΕΕ. Οι δραστηριότητές της περιλαμβάνουν: την περιοδική έκδοση ενημερωτικού φυλλαδίου (Newsletter). Την οργάνωση εκδηλώσεων, όπως Θεματικών Βραδιών, κοπή ετήσιας πίτας, κλπ. Την περιοδική έκδοση διαφημιστικών φυλλαδίων. Την χάραξη της πολιτικής, μορφής και περιεχομένου της ιστοσελίδας του ΕΙΕΕ.

Επιτροπή Εκπαίδευσης²⁵

Η Επιτροπή Εκπαίδευσης αποτελείται από εθελοντές-μέλη του ΕΙΕΕ και εποπτεύεται από ένα μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου. Έχει ρόλο συμβουλευτικό προς το ΔΣ, με αρμοδιότητες που αφορούν στην καθιέρωση πολιτικής και διαδικασιών κατάρτισης και παρακολούθησης του εκπαιδευτικού προγράμματος. Πιο συγκεκριμένα, η Επιτροπή Εκπαίδευσης ασχολείται με:

1. Τη διαμόρφωση εκπαιδευτικού προγράμματος, αφού ληφθούν υπόψη οι εκπαιδευτικές ανάγκες των μελών.
2. Τη διοργάνωση μακροπρόθεσμων σεμιναρίων Βασικής Εκπαίδευσης στον Εσωτερικό Έλεγχο.
3. Την αξιολόγηση και επιλογή εισηγητών, βάσει των εκδηλώσεων ενδιαφέροντος που παραλαμβάνονται μετά από σχετική ανακοίνωση.
4. Την πολιτική αμοιβών εισηγητών.
5. Την τιμολογιακή πολιτική των σεμιναρίων.
6. Τη συλλογή και αξιολόγηση απολογιστικών στοιχείων των σεμιναρίων.

Οι πιστοποιήσεις οι οποίες παρέχονται είναι οι εξής:

1. Certified Internal Auditor (CIA), Πιστοποίηση Εσωτερικού Ελέγχου.

²⁵ https://hiia.gr/el/pegasus/sme02/event_list.php

2. Certification in Risk Management Assurance (CRMA), Πιστοποίηση στη Διασφάλιση Διαχείρισης Κινδύνων.
3. Qualification in Internal Audit Leadership (QIAL), Προσόντα στην Ηγεσία Εσωτερικού Ελέγχου.

4.7 Ορισμοί Ελεγκτικής Επιστήμης

Ο καθηγητής Μάριος Τσιμάρας²⁶ προσδιόρισε την Ελεγκτική ως το σύνολο των ιδιαίτερων κανόνων και τεχνικών διαδικασιών, που απορρέουν από τη βαθιά γνώση της οικονομικής των εκμεταλλεύσεων, της λογιστικής και του δικαίου, με τους οποίους διενεργείται ο έλεγχος των εμπορικών βιβλίων, των οικονομικών καταστάσεων, των λογιστικών εγγραφών, των δικαιολογητικών εγγράφων και συναφών στοιχείων προς διαπίστωση πράξεων ή παραλείψεων και συναγωγή συμπερασμάτων σχετικών προς ορισμένη οικονομική διαχείριση.

Κατά τον Stradling, Ελεγκτική είναι η συστηματική εξέταση των βιβλίων και δικαιολογητικών μιας επιχείρησης με σκοπό την εξακρίβωση των γεγονότων, τα οποία σχετίζονται με την κατάσταση της περιουσίας της επιχείρησης, καθώς και της συναλλαγής της και τη σύνταξη σχετικής εκθέσεως.

Ο Γάλλος πολιτικός Jean-Jacques Baude²⁷ ορίζει την ελεγκτική ως τη συστηματική έρευνα των βιβλίων και των δικαιολογητικών μιας επιχείρησης που μας επιτρέπει, να επαληθεύουμε αν οι λογαριασμοί εκφράζουν την πραγματική κατάσταση της επιχείρησης σε δεδομένη στιγμή, να ελέγχουμε την ακρίβεια των λογιστικών εγγραφών, τόσο από αριθμητική άποψη, όσο και από την άποψη του λογιστικού περιεχομένου, να πειθόμαστε ότι η τηρούμενη λογιστική είναι σαφής, κατανοητή και καλά οργανωμένη, καθώς και ότι οι εσωτερικοί έλεγχοι λειτουργούν κανονικά και να κρίνουμε ενδεχομένως μία οικονομική διαχείριση.

4.8 Ορισμοί Εσωτερικού Ελέγχου

---

²⁶ <https://www.accountancygreece.gr/%CE%BC%CE%B1%CF%81%CE%B9%CE%BF%CF%83-%CF%84%CF%83%CE%B9%CE%BC%CE%B1%CF%81%CE%B1%CF%83-1896-1983/>

²⁷ <https://peoplepill.com/people/jean-jacques-baude>

Βάσει του Ινστιτούτου Εσωτερικών Ελεγκτών Ο εσωτερικός έλεγχος είναι μια ανεξάρτητη, αντικειμενική, διαβεβαιωτική και συμβουλευτική δραστηριότητα, η οποία προσθέτει αξία και βελτιώνει τις εταιρικές δραστηριότητες και λειτουργίες. Υποστηρίζει τον οργανισμό στην επίτευξη των στόχων του, χρησιμοποιώντας συστηματική και πειθαρχημένη προσέγγιση, με σκοπό την αξιολόγηση και βελτίωση της αποτελεσματικότητας διαχείρισης των κινδύνων, των δικλίδων και των διαδικασιών διακυβέρνησης.

Βάζοντας την προσωπική μου άποψη: ελεγκτική είναι η ορθή τήρηση όλων εκείνων των διαδικασιών που προσδίδουν, διαφάνεια, διαύγεια και κύρος σε μια οικονομική οντότητα, με σκοπό την εύρυθμη λειτουργία της και την ανάπτυξή της. Εφόσον τηρούνται σωστά όλες οι διαδικασίες η οντότητα έχει διαφάνεια, με αυτόν τον τρόπο δίνονται οι ορθές πληροφορίες στα μέλη της διοίκησης και μπορεί να υπάρξει η διαύγεια που απαιτείται, ώστε, να παρθούν οι σωστές αποφάσεις για την επίλυση των προβλημάτων της και την ανάπτυξή της. Κύρος προστίθεται στην οντότητα, καθώς σε έναν εξωτερικό έλεγχο κρατικό ή μη, εφόσον η οντότητα λειτουργεί με διαφάνεια μπορεί να ανέβει η θέση της στην αγορά.

4.9 Αρμοδιότητες Εσωτερικού Ελέγχου ²⁸

Σε μια οικονομική οντότητα οι αρμοδιότητες που υπάρχουν από το τμήμα εσωτερικού ελέγχου είναι ποικίλες και μπορεί να υπάρχει επιρροή και σε άλλα τμήματα εκτός του λογιστηρίου της επιχείρησης. Ένας εσωτερικός ελεγκτής ή μία ομάδα εσωτερικών ελεγκτών, ανάλογα και το μέγεθος της οντότητας και ανάλογα και με τη συμφωνία που έχει γίνει με τα μέλη της διοίκησης, πρέπει να έχουν ποικιλία γνώσεων, υψηλή αντίληψη μεθοδικότητα και να είναι σε θέση να ελέγχουν οι ίδιοι τις μεθόδους και τις αποφάσεις τους. Ενδεικτικά μερικές από τις αρμοδιότητες τις οποίες μπορεί να έχει ένα τμήμα εσωτερικού ελέγχου είναι:

1. Να επιβλέπει κατά πόσο υπάρχει συμμόρφωση της λειτουργίας της οντότητας με τους κανόνες που έχει θεσπίσει η διοίκηση αυτής.
2. Να ενημερώνει τη διοίκηση σχετικά με τους ελέγχους που διενεργεί.

---

²⁸ Ταχυνάκης Δ. Παναγιώτης και Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2017) «Εκλεκτική, εσωτερικός έλεγχος, θεωρία και εφαρμογές», σελ. 104

3. Να ελέγχει το κατά πόσο είναι ορθά καταχωρημένα τα λογιστικά στοιχεία και οι λογιστικές εγγραφές στα βιβλία της εταιρείας.
4. Να ελέγχει τις διαδικασίες της διοίκησης που έχουν τεθεί για τη λειτουργία της οντότητας και το κατά πόσο εναρμονίζονται με την κείμενη νομοθεσία.
5. Να ελέγχει το τμήμα ανθρώπινου δυναμικού ή τον εκάστοτε υπεύθυνο, ανάλογα και με το μέγεθος της οντότητας, ότι λειτουργεί με αξιοκρατία και διαφάνεια όσον αφορά τη διαχείριση του προσωπικού.
6. Να αναλύει και να ελέγχει το κόστος του κάθε τμήματος, το πόσο αυτό συμμορφώνεται με τον προϋπολογισμό που έχει τεθεί και το πόσο επικερδές είναι.
7. Να ελέγχει και να καταρτίζει εκθέσεις ελέγχου εντός της διαχειριστικής χρήσης, ώστε να ελέγχεται κατά πόσο εναρμονίζεται με τον προϋπολογισμό και τους στόχους που έχει θέσει η διοίκηση.
8. Να κάνει προβλέψεις και να προτείνει εναλλακτικές επιχειρηματικού κινδύνου με σκοπό την προστασία των επενδύσεων την οικονομικής οντότητας και των περιουσιακών της στοιχείων.
9. Να ελέγχει διαδικασίες και τμήματα κατ' υπόδειξη της διοίκησης, όταν θεωρείται πως υπάρχει παραποίηση των στοιχείων.
10. Να συνεργάζεται με τη διοίκηση και να προστατεύει αυτήν και την οντότητα από πιθανούς έκτακτους και τακτικούς εξωτερικούς ελέγχους.
11. Να συμμετέχει στις αποφάσεις της διοίκησης της εταιρείας και να προτείνει αλλαγές όταν κρίνεται απαραίτητο, είτε για θέματα λειτουργίας είτε για θέματα προσαρμογής στην επικείμενη νομοθεσία.
12. Να ασκεί έλεγχο στις οικονομικές και μη παροχές που δίνονται προς τους εργαζόμενους, καθώς, και ακόμα περισσότερο προς τα μέλη της διοίκησης και πως αυτές δικαιολογούνται, όσον αφορά την προσφορά του εκάστοτε στην οικονομική οντότητα και πως οι παροχές αυτές δεν είναι υπερκοστολογημένες.
13. Να ελέγχει τις οικονομικές συναλλαγές με τις συνδεδεμένες επιχειρήσεις της, ή με τυχόν επιχειρήσεις που συμμετέχουν, κυρίως τα μέλη διοίκησης, και το κατά πόσο αυτές συνεισφέρουν στην οικονομική ανάπτυξη της οντότητας.

Για να μπορέσουν να εφαρμοστούν οι παραπάνω αρμοδιότητες ορθά πρέπει το τμήμα εσωτερικού ελέγχου:

1. Να έχει οργανώσει ένα σύστημα ελέγχου εντός της οικονομικής οντότητας επαρκέστατο, που θα του παρέχει τις κατάλληλες πληροφορίες.
2. Να έχει θέσει σαφή διαχωρισμό μεταξύ της διαχείρισης των κεφαλαίων, των συναλλαγών που διενεργούνται και τις λογιστικές καταχωρήσεις, έχοντας αυτές τις τρεις λειτουργίες ανεξάρτητες τη μία από την άλλη.
3. Να κατανέμει συγκεκριμένες αρμοδιότητες και ευθύνες στο προσωπικό, το οποίο πρέπει να είναι πλήρως καταρτισμένο και εξειδικευμένο σε μία ιδιότητα.
4. Να εκδίδει άμεσα όλες τις συναλλαγές, οι οποίες θα ελέγχονται από άτομο με θέση ευθύνης και άμεσης εξάρτησης από την οικονομική ανάπτυξη της οντότητας.

Όπως πρέπει να γίνεται εύκολα αντιληπτό, οι παραπάνω αρμοδιότητες μπορεί να διαφέρουν και να προσαρμόζονται στο μέγεθος αλλά και το είδος της οικονομικής οντότητας η οποία μελετάται. Πολλές φορές ειδικότερα στις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, οι οποίες είναι και οι περισσότερες στη χώρα μας, η διοίκηση της οικονομικής οντότητας με τους ιδιοκτήτες της ταυτίζονται. Η ακόμα μεγαλύτερη δυσκολία υπάρχει, όταν οι άνθρωποι αυτοί δεν κατανοούν την έννοια της ουσίας του εσωτερικού ελέγχου και του λόγου ύπαρξής του. Ένα ακόμα πρόβλημα που συνήθως υπάρχει λόγω του μεγέθους των οντοτήτων, τυχαίνει να μην έχει γίνει σύσταση τμήματος εσωτερικού ελέγχου, αλλά κάποιος υπάλληλος της επιχείρησης και συνήθως ο επικεφαλής του λογιστηρίου, να είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση του προσωπικού της οντότητας, την κατάρτιση του προϋπολογισμού και την εφαρμογή αυτού, τον έλεγχο των οικονομικών στοιχείων, εντός της χρήσης και στο τέλος αυτής, την ορθή καταχώρηση των λογιστικών εγγραφών, καθώς και της συνολικής ορθής λειτουργίας της οντότητας. Όπως καταλαβαίνουμε στις περισσότερες εμπορικές οντότητες και μη, ένας άνθρωπος πρέπει να πράττει αλλά και να ασκεί έλεγχο στους συναδέλφους του και στον ίδιο του τον εαυτό.

4.10 Πρότυπα Εσωτερικού Ελέγχου²⁹

---

²⁹ https://www.hiia.gr/images/pgallery/Standards/Standard_Greek_2017_portrait.pdf

Με στόχο την μέτρηση και την αξιολόγηση των εσωτερικών ελεγκτών, το Ινστιτούτο Εσωτερικού Ελέγχου έχει εισάγει τα πρότυπα εσωτερικού ελέγχου. Τα πρότυπα χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες, τα πρότυπα χαρακτηριστικών και τα πρότυπα διεξαγωγής. Παρακάτω θα δούμε και θα αναλύσουμε ακριβώς όπως εκδόθηκαν από το ΙΕΕ κάποια από τα πιο σημαντικά.

Πρότυπα Χαρακτηριστικών

1000 Σκοπός, Δικαιοδοσία και Ευθύνη

Ο σκοπός, η δικαιοδοσία και η ευθύνη της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου πρέπει επίσημα να καθορίζονται σε έναν, εγκεκριμένο από το συμβούλιο, κανονισμό εσωτερικού ελέγχου, σύμφωνα με την Αποστολή του Εσωτερικού Ελέγχου και τα υποχρεωτικά στοιχεία του Διεθνούς Πλαισίου Επαγγελματικής Εφαρμογής (τις Θεμελιώδεις Αρχές για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου, τον Κώδικα Ηθικής, τα Πρότυπα και τον Ορισμό του Εσωτερικού Ελέγχου). Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου πρέπει να αναθεωρεί τον κανονισμό εσωτερικού ελέγχου σε τακτική βάση και να τον θέτει υπόψη της ανώτερης διοίκησης και του συμβουλίου για έγκριση.

1010 Αναγνώριση των Υποχρεωτικών Οδηγιών στον Κανονισμό Εσωτερικού Ελέγχου

Ο κανονισμός εσωτερικού ελέγχου πρέπει να τονίζει σαφώς την υποχρεωτική φύση των Θεμελιωδών Αρχών για την Επαγγελματική Εφαρμογή του Εσωτερικού Ελέγχου, του Κώδικα Ηθικής, των Προτύπων και του Ορισμού του Εσωτερικού Ελέγχου. Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου συνιστάται να συζητά την Αποστολή Εσωτερικού Ελέγχου και τα υποχρεωτικά στοιχεία του Διεθνούς Πλαισίου Επαγγελματικής Εφαρμογής με την ανώτερη διοίκηση και το συμβούλιο.

1100 Ανεξαρτησία και Αντικειμενικότητα

Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου πρέπει να είναι ανεξάρτητη και οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να είναι αντικειμενικοί κατά την εκτέλεση του έργου τους.

1110 Οργανωσιακή Ανεξαρτησία

Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου πρέπει να υποβάλλει αναφορές σε τέτοιο επίπεδο ιεραρχίας μέσα στον οργανισμό που να επιτρέπει στη λειτουργία εσωτερικού ελέγχου

να ανταποκρίνεται στις ευθύνες της. Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου πρέπει να επιβεβαιώνει στο συμβούλιο, τουλάχιστον μία φορά ετησίως, την οργανωσιακή ανεξαρτησία της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου.

1200 Επαγγελματική Επάρκεια και Δέουσα Επαγγελματική Επιμέλεια

Τα έργα πρέπει να εκτελούνται με επαγγελματική επάρκεια και δέουσα επαγγελματική επιμέλεια.

1210 Επαγγελματική Επάρκεια

Οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να διαθέτουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις λοιπές ικανότητες που απαιτούνται για την εκπλήρωση των ατομικών καθηκόντων τους. Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου πρέπει συλλογικά να κατέχει ή να αποκτήσει τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις λοιπές ικανότητες που απαιτούνται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών της.

1220 Δέουσα Επαγγελματική Επιμέλεια

Οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να εφαρμόζουν την επιμέλεια και τις δεξιότητες ενός εύλογα συνετού και ικανού εσωτερικού ελεγκτή. Η δέουσα επαγγελματική επιμέλεια δεν υπονοεί το αλάθητο.

- Την έκταση των εργασιών που απαιτούνται για να επιτευχθούν οι αντικειμενικοί σκοποί του έργου.
- Τη σχετική πολυπλοκότητα, ουσιαστικότητα ή σημαντικότητα θεμάτων στα οποία θα εφαρμοστούν υπηρεσίες διαβεβαίωσης.
- Την επάρκεια και αποτελεσματικότητα των διαδικασιών διακυβέρνησης, διαχείρισης κινδύνων και διαδικασιών ελέγχου.
- Την πιθανότητα σημαντικών λαθών, απάτης ή μη συμμόρφωσης.
- Το κόστος για την παροχή διαβεβαίωσης σε σχέση με τα πιθανά οφέλη

1230 Συνεχής Επαγγελματική Επιμόρφωση

Οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να βελτιώνουν τις γνώσεις, τις δεξιότητες και τις λοιπές ικανότητές τους μέσω συνεχούς επαγγελματικής επιμόρφωσης

1300 Πρόγραμμα Διαβεβαίωσης και Βελτίωσης Ποιότητας

Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου πρέπει να αναπτύσσει και να διατηρεί ένα πρόγραμμα διαβεβαίωσης και βελτίωσης ποιότητας.

1311 Εσωτερικές Αξιολογήσεις

Οι εσωτερικές αξιολογήσεις θα πρέπει να περιλαμβάνουν:

- Διαρκή παρακολούθηση της απόδοσης της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου.
- Περιοδικές αυτοαξιολογήσεις ή αξιολογήσεις από άτομα εντός του οργανισμού που διαθέτουν επαρκή γνώση των πρακτικών εσωτερικού ελέγχου.

1312 Εξωτερικές Αξιολογήσεις

Οι εξωτερικές αξιολογήσεις πρέπει να διεξάγονται τουλάχιστον μία φορά κάθε πέντε χρόνια από έναν πιστοποιημένο, ανεξάρτητο αξιολογητή ή ομάδα αξιολόγησης εκτός του οργανισμού. Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου πρέπει να συζητά με το συμβούλιο σχετικά με :

- Τη μορφή και συχνότητα διεξαγωγής εξωτερικών αξιολογήσεων
- Τα προσόντα και την ανεξαρτησία του εξωτερικού αξιολογητή ή της ομάδας αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των πιθανών συγκρούσεων συμφερόντων

1320 Υποβολή Αναφοράς για το Πρόγραμμα Διαβεβαίωσης και Βελτίωσης Ποιότητας

Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου πρέπει να γνωστοποιεί τα αποτελέσματα του προγράμματος διαβεβαίωσης και βελτίωσης ποιότητας στο συμβούλιο. Οι γνωστοποιήσεις περιλαμβάνουν:

- Το εύρος και τη συχνότητα τόσο των εσωτερικών όσο και των εξωτερικών αξιολογήσεων.
- Τα προσόντα και ανεξαρτησία του αξιολογητή ή της ομάδας αξιολόγησης, συμπεριλαμβανομένων των συγκρούσεων συμφερόντων.
- Τα συμπεράσματα των αξιολογητών.
- Διορθωτικά σχέδια δράσης.

Πρότυπα Διεξαγωγής

2000 Διαχείριση της Λειτουργίας Εσωτερικού Ελέγχου

Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου πρέπει να διοικεί αποτελεσματικά τη λειτουργία εσωτερικού ελέγχου έτσι ώστε να εξασφαλίζει ότι η λειτουργία προσθέτει αξία στον οργανισμό.

2010 Προγραμματισμός

Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου πρέπει να καταρτίζει ένα πρόγραμμα ελέγχων με βάση την εκτίμηση κινδύνων, με σκοπό να προσδιορίσει τις προτεραιότητες της λειτουργίας εσωτερικού ελέγχου, σύμφωνα με τους στόχους του οργανισμού.

2020 Κοινοποίηση και Έγκριση

Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου πρέπει να κοινοποιεί των τον σχεδιασμό για τη λειτουργία εσωτερικού ελέγχου και τις απαιτήσεις πόρων, συμπεριλαμβανομένων και των σημαντικών ενδιάμεσων μεταβολών, στην ανώτερη διοίκηση και στο συμβούλιο, για επισκόπηση και έγκριση. Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου πρέπει επίσης να κοινοποιεί την επίδραση του περιορισμού των πόρων.

2030 Διαχείριση Πόρων

Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου πρέπει να εξασφαλίζει ότι οι πόροι του εσωτερικού ελέγχου είναι κατάλληλοι, επαρκείς και αξιοποιούνται αποτελεσματικά ώστε να επιτυγχάνεται το εγκεκριμένο πρόγραμμα.

2040 Πολιτικές και Διαδικασίες

Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου πρέπει να καταρτίζει πολιτικές και διαδικασίες για να καθοδηγεί τη λειτουργία εσωτερικού ελέγχου.

2050 – Συντονισμός και Επίκληση στην εργασία λοιπών παροχών

Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου συνιστάται να μοιράζεται πληροφορίες, να συντονίζει δραστηριότητες και να εξετάζει το ενδεχόμενο επίκλησης στην εργασία άλλων εσωτερικών και εξωτερικών παροχών διαβεβαιωτικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών έτσι ώστε να εξασφαλίζει την ορθή κάλυψη και να ελαχιστοποιεί την αλληλοεπικάλυψη των προσπαθειών

2060 Υποβολή Αναφοράς στο Συμβούλιο και την Ανώτερη Διοίκηση

Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου πρέπει περιοδικά να υποβάλλει αναφορά στην ανώτερη διοίκηση και το συμβούλιο σχετικά με τον σκοπό, τη δικαιοδοσία, την ευθύνη και την απόδοση της λειτουργίας του εσωτερικού ελέγχου σε σχέση με το ελεγκτικό πλάνο καθώς και με τη συμμόρφωσή της με τον Κώδικα Ηθικής και τα Πρότυπα. Η αναφορά πρέπει επίσης να περιλαμβάνει σημαντικούς κινδύνους, μνημονεύοντας και κινδύνους απάτης, καθώς και ζητήματα ελεγκτικών μηχανισμών, διακυβέρνησης και Διεθνή Πρότυπα 15 λοιπά θέματα τα οποία χρήζουν προσοχής από την ανώτερη διοίκηση και/ή το συμβούλιο.

2070 Πάροχος Εξωτερικών Υπηρεσιών και Οργανωσιακή Ευθύνη για τον Εσωτερικό Έλεγχο

Όταν ένας εξωτερικός φορέας παρέχει υπηρεσίες για τη λειτουργία του εσωτερικού ελέγχου, είναι υποχρεωμένος να επισημαίνει στον οργανισμό ότι ο οργανισμός είναι υπεύθυνος για τη διατήρηση μίας αποτελεσματικής δραστηριότητας εσωτερικού ελέγχου.

2100 Φύση των Εργασιών

Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου πρέπει να αξιολογεί και να συμβάλλει στη βελτίωση της διακυβέρνησης, της διαχείρισης κινδύνων και των διαδικασιών ελέγχου του οργανισμού υιοθετώντας μια συστηματική, πειθαρχημένη και βάσει κινδύνων προσέγγιση. Η αξία και η αξιοπιστία του εσωτερικού ελέγχου ενισχύονται όταν οι εσωτερικοί ελεγκτές δρουν προληπτικά και οι εκτιμήσεις τους παρέχουν καινοτόμες ιδέες και λαμβάνουν υπόψη μελλοντικές επιπτώσεις

2110 Διακυβέρνηση

Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου πρέπει να αξιολογεί και να υποβάλλει κατάλληλες εισηγήσεις για τη βελτίωση της διαδικασίας διακυβέρνησης του οργανισμού σχετικά με :

- τη λήψη στρατηγικών και λειτουργικών αποφάσεων, Διεθνή Πρότυπα 16
- την εποπτεία της διαχείρισης κινδύνων και των μηχανισμών ελέγχου,
- την προώθηση των κατάλληλων ηθικών αρχών και αξιών μέσα στον οργανισμό

- τη διασφάλιση της αποτελεσματικής διαχείρισης της οργανωσιακής απόδοσης και λογοδοσίας,
- την κοινοποίηση πληροφοριών σχετικά με τους κινδύνους και τους ελεγκτικούς μηχανισμούς προς τους αρμόδιους μέσα στον οργανισμό,
- τον συντονισμό των δραστηριοτήτων και κοινοποίηση πληροφοριών μεταξύ των μελών του συμβουλίου, των εξωτερικών και εσωτερικών ελεγκτών, άλλων παροχών διαβεβαίωσης και της διοίκησης.

2120 – Διαχείριση Κινδύνων

Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου πρέπει να εκτιμά την αποτελεσματικότητα των διαδικασιών διαχείρισης κινδύνων και να συμβάλλει στην βελτίωσή τους.

2130 – Ελεγκτικοί Μηχανισμοί

Η λειτουργία εσωτερικού ελέγχου πρέπει να βοηθά τον οργανισμό να διατηρεί αποτελεσματικούς ελεγκτικούς μηχανισμούς, αξιολογώντας την αποτελεσματικότητα και την αποδοτικότητά τους και προωθώντας τη διαρκή βελτίωσή τους.

2200 Σχεδιασμός Έργου

Οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να αναπτύσσουν και να αποτυπώνουν τον σχεδιασμό κάθε έργου, ο οποίος θα περιλαμβάνει τους αντικειμενικούς σκοπούς, το εύρος, το χρονοδιάγραμμα και την κατανομή των πόρων. Ο σχεδιασμός θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις στρατηγικές του οργανισμού, σκοπούς και κινδύνους που σχετίζονται με το έργο.

2300 Διαξαγωγή του Έργου

Οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να αναγνωρίζουν, να αναλύουν, να αξιολογούν και να καταγράφουν επαρκείς πληροφορίες, έτσι ώστε να επιτύχουν τους αντικειμενικούς σκοπούς του έργου.

2400 Κοινοποίηση Αποτελεσμάτων

Οι εσωτερικοί ελεγκτές πρέπει να κοινοποιούν τα αποτελέσματα των έργων.

2450 Συνολική Γνώμη

Όταν εκδοθεί μια συνολική γνώμη, πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις στρατηγικές, αντικειμενικούς σκοπούς και κινδύνους του οργανισμού και τις προσδοκίες της ανώτερης διοίκησης, του συμβουλίου και των λοιπών ενδιαφερόμενων μερών. Η συνολική γνώμη πρέπει να υποστηρίζεται από επαρκείς, αξιόπιστες, σχετικές και χρήσιμες πληροφορίες.

2500 Παρακολούθηση Προόδου

Ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου πρέπει να καθιερώσει και να διατηρεί ένα σύστημα παρακολούθησης της τακτοποίησης των αποτελεσμάτων που κοινοποιούνται στη διοίκηση.

2600 – Κοινοποίηση της Αποδοχής Κινδύνων

Όταν ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου συμπεράνει ότι η διοίκηση έχει αποδεχτεί έναν βαθμό κινδύνου στον οποίο δεν μπορεί να ανταποκριθεί ο οργανισμός, τότε ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου πρέπει να συζητήσει το θέμα με την διοίκηση. Εάν το ζήτημα σχετικά με τον κίνδυνο δεν επιλυθεί, ο επικεφαλής εσωτερικού ελέγχου πρέπει να αναφέρει το θέμα στο συμβούλιο προς διευθέτηση.

Κεφάλαιο 5. Διαδικασίες Ελέγχου

Εισαγωγικά

Στο παρόν κεφάλαιο θα εμβαθύνουμε σε διάφορες εκλεκτικές διαδικασίες οι οποίες ακολουθούνται, τα οφέλη που μπορούν να υπάρξουν από τη διενέργεια εσωτερικού ελέγχου. Τι ορίζουμε ως φύλλα εργασίας και έκθεση ελέγχου, καθώς, και τη χρησιμότητα αυτών, αλλά και τι ορίζουμε ως οικονομικές ατασθαλίες και το πόσο ζημιογόνες μπορεί να είναι για μια οικονομική οντότητα.

5.1 Εκλεκτικές Διαδικασίες³⁰

Για να λειτουργήσει αποδοτικά στο συμφέρον της οικονομικής οντότητας, θα πρέπει να τεθούν εξ αρχής οι ελεγκτικές διαδικασίες εκείνες με τις οποίες η οικονομική οντότητα θα λαμβάνει το μέγιστο δυνατό αποτέλεσμα. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί

---

³⁰ Ταχυνάκης Δ. Παναγιώτης και Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2017) «Εκλεκτική, εσωτερικός έλεγχος, θεωρία και εφαρμογές», σελ. 115

χρησιμοποιώντας τους σωστούς πόρους με τον κατάλληλο τρόπο από τα κατάλληλα άτομα για τη διενέργεια αυτών των ελέγχων αλλά και την τήρηση των διαδικασιών της οικονομικής οντότητας.

Για αρχή αυτά που καθορίζονται, στη διενέργεια ενός ελέγχου, είναι οι στόχοι και το αντικείμενο του ελέγχου. Στο στάδιο αυτό οι έλεγχοι πρέπει να εναρμονίζονται με την κείμενη νομοθεσία, τις οδηγίες της διοίκησης, τους κινδύνους ενδεχομένως που μπορεί να προκύψουν, καθώς, και με την όλη λειτουργία της οικονομικής οντότητας.

Στο στάδιο προετοιμασίας ενός ελέγχου πρέπει πάντα να λαμβάνεται υπόψιν, η σχέση κόστους/ωφέλειας που προκύπτει από μια διαδικασία εσωτερικού ελέγχου. Ειδικότερα στις μικρότερες επιχειρήσεις οι οποίες δεν έχουν ξεχωριστό τμήμα εσωτερικού ελέγχου ή εσωτερικό ελεγκτή το κόστος μπορεί να είναι πολύ μεγαλύτερο ή λόγω έλλειψης τεχνογνωσίας και εφαρμογής των διαδικασιών ελέγχου οι πληροφορίες που θα προκύψουν, να είναι λανθασμένες και συνεπώς πιθανότατα, όχι μόνο δε θα υπάρχουν οφέλη, αλλά θα υπάρξει και επιπλέον κόστος βραχυπρόθεσμα ή ακόμα χειρότερα μακροπρόθεσμα. Σε περίπτωση που η σχέση κόστους/ωφέλειας δε δύναται να είναι μετρήσιμη κατά το στάδιο προετοιμασίας, κρίνεται απαραίτητο να αναλύεται στα υπόλοιπα στάδια της διαδικασίας.

Σε περίπτωση που υπάρχει γραπτή διαδικασία ελέγχου που χρησιμοποιείται εντός της οικονομικής οντότητας, ο εσωτερικός ελεγκτής κινείται βάσει αυτής. Ο εσωτερικός ελεγκτής το πρώτο που πρέπει να έχει υπόψιν, είναι, πως η διαδικασία αυτή υπόκειται εντός του νομικού πλαισίου. Κάτι το οποίο είναι απαραίτητο, καθώς σε κάθε άλλη περίπτωση η οικονομική οντότητα λειτουργεί με μη νόμιμες διαδικασίες και κινδυνεύει με κυρώσεις αλλά και ο ίδιος ο ελεγκτής. Στη συνέχεια, κρίνεται χρήσιμο, οι διαδικασίες αυτές, να ταιριάζουν και να εναρμονίζονται με το μέγεθος της επιχείρησης, τη νομική της μορφή, την αγορά που δραστηριοποιείται και τις οικονομικές συνθήκες που επικρατούν. Σε περίπτωση που δεν υπάρχουν γραπτές διαδικασίες ελέγχου, οι διαδικασίες δημιουργούνται έχοντας υπόψιν τους παραπάνω παράγοντες και κατόπιν συνεννόησης με τη διοίκηση η οποία γνωρίζει τα συνήθη προβλήματα αλλά και τον τρόπο λειτουργίας της οικονομικής οντότητας.

Είθισται όταν αναφέρουμε τον εσωτερικό έλεγχο, το μυαλό μας να πηγαίνει, σε έλεγχο του λογιστηρίου, λογιστικών εγγραφών, ισοζύγια, δαπανών της επιχείρησης, μισθοδοσίες και συναλλαγές. Πρέπει να λαμβάνουμε όμως υπόψιν μας, πώς πέρα από

τα λογιστικά αρχεία , για να υπάρχει ολοκληρωμένος έλεγχος και τα αποτελέσματα να είναι επαρκή για να έχουμε μια πλήρη εικόνα της εμπορικής οντότητας, πρέπει να διενεργούνται έλεγχοί και στα υπόλοιπα τμήματα της επιχείρησης, όπως η αποθήκη, το τμήμα πωλήσεων, το τμήμα αγορών. Λόγω ότι, το αντικείμενο της μελέτης του παρόντος κειμένου είναι μια εμπορική επιχείρηση, με τις συνήθεις νομικές της μορφές, δε θα αναφερθούμε στο κομμάτι της παραγωγικής διαδικασίας, το οποίο δεν εμπίπτει στο αντικείμενο της μελέτη και αποτελεί από μόνο του μια ξέχωρη περίπλοκη διαδικασία. Υπόψιν των παραπάνω οι έλεγχοι πρέπει να προσαρμόζονται σε όλες τις διαδικασίες της επιχείρησης και τα άτομα που τους διενεργούν να διαθέτουν ποικιλία γνώσεων.

5.2 Οφέλη Εσωτερικών Ελέγχων³¹

Με τη διενέργεια ορθών και μετρήσιμων ελέγχων η οικονομική οντότητα μπορεί να έχει πολλαπλά οφέλη. Μερικά από τα οφέλη είναι:

1. Σε περίπτωση μη εμφάνισης σημαντικών λαθών και ατασθαλιών, η επιβεβαίωση και η επιβράβευση πως οι διαδικασίες της οικονομικής οντότητας σωστά δομημένες για τη βέλτιστη λειτουργία της.
2. Εμφανίζονται προβλήματα στις διαδικασίες τα οποία μπορούν να επιλυθούν και να προστατεύσουν τους εργαζόμενους από λανθασμένους καταμερισμούς λαθών αλλά να προστατεύσουν και την ίδια την επιχείρηση.
3. Προλαμβάνονται σφάλματα και παραπτώματα τα οποία θα μπορούσαν να είχαν βρεθεί σε έναν εξωτερικό έλεγχο με κυρώσεις για την οικονομική οντότητα.
4. Περιορίζεται η γραφειοκρατία η οποία μπορεί να δημιουργούσε και αχρείαστες δαπάνες.
5. Δύναται η δυνατότητα για αύξηση του περιθωρίου κέρδους καθώς και για είσπραξη διαφυγόντων εσόδων.
6. Εντοπίζονται σφάλματα εντός των διαδικασιών τα οποία μπορούν να διορθωθούν και να βελτιστοποιήσουν τις διαδικασίες της οικονομικής οντότητας.
7. Εντοπίζονται παρεκκλίσεις από τις διαδικασίες που έχει θέσει η διοίκηση της οικονομικής οντότητας και η δυνατότητα εναρμόνισης με αυτές.

---

³¹ Ταχυνάκης Δ. Παναγιώτης και Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2017) «Εκλεκτική, εσωτερικός έλεγχος, θεωρία και εφαρμογές», σελ. 116

8. Ελέγχονται οικονομικά και διοικητικά προβλήματα της οικονομικής οντότητας με αντικειμενικότητα.
9. Διασφαλίζεται η ομαλή λειτουργία της επιχείρησης, η κερδοφορία της και συνεπώς η διασφάλιση των θέσεων εργασίας προς το προσωπικό της και τα συμφέροντα των εταίρων/μετόχων.

5.3 Φύλλα Εργασίας Εσωτερικού Ελέγχου³²

Ως φύλλα εργασίας νοούμε το σύνολο του αποδεικτικό υλικό που προκύπτει από τη διενέργεια των εσωτερικών ελέγχων. Το υλικό αυτό έχει συγκεντρωθεί, τεκμηριωθεί και έχει αξιολογηθεί από τον εσωτερικό ελεγκτή και διατηρείται στο αρχείο εσωτερικού ελέγχου.

Μέσα από τα φύλλα εργασίας ο ελεγκτής θέλει να αποτυπώσει τα δεδομένα που έχει συλλέξει, να συγκρίνει τα δεδομένα αυτά με τον προγραμματισμό ελέγχου που είχε γίνει και κατά πόσο έγκυρος ήταν αυτός. Να ελέγξει την ίδια τη διαδικασία που χρησιμοποιήθηκε και το πόσο χρήσιμες πληροφορίες έφερε αυτή.

Τα φύλλα εργασίας δεν είναι κάποιο στάνταρ έγγραφο συμπλήρωσης και μπορεί να διαφέρουν από επιχείρηση σε επιχείρηση και από έλεγχο σε έλεγχο. Τα φύλλα εργασίας μπορεί να εξαρτώνται από:

1. Το μέγεθος και την πολυπλοκότητα της οικονομικής οντότητας που ελέγχεται.
2. Τη φύση των διαδικασιών ελέγχου.
3. Το μέγεθος των τυχόν λαθών ή ατασθαλιών που διαγνώστηκαν
4. Την σπουδαιότητα των ελεγκτικών αποδείξεων που συγκεντρώθηκαν
5. Οι στόχοι που είχαν τεθεί στον προγραμματισμό του ελέγχου.

Τα φύλλα ελέγχου πρέπει να είναι συμπληρωμένα με τρόπο τέτοιο ώστε οι πληροφορίες να είναι επαρκής και τεκμηριωμένες. Να προσαρμόζονται με τα πρότυπα εσωτερικού ελέγχου και να είναι σωστά δομημένα και ελεγμένα από τους εσωτερικούς ελεγκτές. Το ελάχιστο περιεχόμενο των φύλλων εργασίας μπορεί να είναι:

1. Η επωνυμία της οικονομικής οντότητας.
2. Ο τίτλος του φύλλου εργασίας.
3. Η περίοδος ελέγχου

---

³² Ταχυνάκης Δ. Παναγιώτης και Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2017) «Εκλεκτική, εσωτερικός έλεγχος, θεωρία και εφαρμογές», σελ. 128

4. Η ημερομηνία συμπλήρωσης του φύλλου εργασίας.
5. Το όνομα του ελεγκτή που συμπληρώνει το φύλλο εργασίας.
6. Η πηγή των πληροφοριών που υπάρχουν στο φύλλο εργασίας
7. Το πραγματοποιηθέν ελεγκτικό έργο
8. Τα ευρήματα του ελέγχου που θα χρησιμοποιηθούν στις εκθέσεις ελέγχου
9. Τα συμπεράσματα από την διενέργεια του ελέγχου

5.4 Έκθεση Εσωτερικού Ελέγχου³³

Μέσα από τα φύλλα εργασίας τα οποία αποτελούν και ελεγκτικό τεκμήριο ο εσωτερικός ελεγκτής συντάσσει την έκθεση εσωτερικού ελέγχου προς τα μέλη διοίκησης της ελεγχόμενης οικονομικής οντότητας. Η έκθεση αυτή έχει ως στόχο να πληροφορήσει τα μέλη διοίκησης για τα αποτελέσματα του ελέγχου του οποίου διενεργήθηκε. Μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για να βελτιώσει διαδικασίες όχι μόνο της ίδια της εκλεκτικής διεργασίας αλλά και των διεργασιών της οικονομικής οντότητας.

Για να επιτευχθεί η βελτίωση των συνθηκών λειτουργίας της οικονομικής οντότητας ο ελεγκτής θα πρέπει να έχει στο μυαλό του κατά τη σύνταξη της έκθεσης, πως οι πληροφορίες και οι διεργασίες οι οποίες ελέγχτηκαν είναι ξεκάθαρες και κατανοητές. Θα πρέπει αν προσδιορίζονται επακριβώς τα σημεία εκείνα, που επιδέχονται βελτίωση και οι βελτιώσεις αυτές να φέρουν ένα θετικό πρόσημο στην οικονομική οντότητα. Θα πρέπει όλες οι πληροφορίες να είναι αποδείξιμες και τεκμηριωμένες με τρόπο τέτοιο ώστε και κάποιος που δε γνωρίζει σε βάθος το αντικείμενο ελέγχου να μπορεί να κατανοήσει τα δεδομένα που του δίνονται. Τέλος οι στόχοι που θέτονται μέσα από την έκθεση εσωτερικού ελέγχου πρέπει να είναι μετρήσιμοι, εφικτοί και να προσαρμόζονται στον σκοπό της οικονομικής οντότητας.

Λόγω του μεγέθους που μπορεί να έχει μια έκθεση ελέγχου, ανάλογα και με τις διαδικασίες ελέγχου, το μέγεθος του ελέγχου, το μέγεθος της οικονομικής οντότητας, το πλήθος των μελών της διοίκησης αλλά και το κατά ποσό πολυάσχολα είναι, μπορεί να υπάρχει μια συνοπτική έκθεση ελέγχου κατά την οποία θα υπάρχουν βαθμολογίες σύμφωνα με τα ευρήματα του ελεγκτή, ώστε, να ειδοποιεί τα μέλη διοίκησης χωρίς να πρέπει να διαβάσουν την αναλυτική έκθεση ελέγχου. Εφόσον υπάρχει κάποια ομάδα

---

³³ Ταχυνάκης Δ. Παναγιώτης και Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2017) «Εκλεκτική, εσωτερικός έλεγχος, θεωρία και εφαρμογές», σελ. 122

ελέγχου τις βαθμολογίες καλό είναι να τις βάζει ο επικεφαλής της ομάδας ή να έχει ορισθεί μια κοινή γραμμή με σκοπό να υπάρχει η όσο δύναται πιο αντικειμενική πληροφόρηση.

Κεφάλαιο 6. Έλεγχος Στοιχείων και Λογαριασμών την Οικονομικής Οντότητας

Εισαγωγικά

Στο παρόν κεφάλαιο θα παρουσιαστούν και θα αναλυθούν οι πιο σύνηθες λογαριασμοί λογιστικής που χρησιμοποιεί μια εμπορική επιχείρηση. Ο τρόπος παρακολούθησης του μέσω από το Ελληνικό Γενικό Λογιστικό Σχέδιο αλλά και τα Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Μέσα σε αυτούς τους λογαριασμούς είναι επιγραμματικά, τα πάγια περιουσιακά στοιχεία, αποθεματικά, χρεόγραφα και απαιτήσεις, χρηματικά διαθέσιμα, καθαρή θέση, βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις, έξοδα και έσοδα.

6.1 Πάγια Περιουσιακά Στοιχεία

Τα πάγια περιουσιακά στοιχεία μια επιχείρησης συνήθως είναι στοιχεία που αποκτούνται με μακροχρόνιο σκοπό και συμβάλουν στη λειτουργικότητα της οικονομικής οντότητας. Περιλαμβάνουν υλικά πάγια περιουσιακά στοιχεία όπως είναι οι εδαφικές εκτάσεις, οι κτιριακές εγκαταστάσεις, τα μηχανήματα, μεταφορικά μέσα, έπιπλα και λοιπό εξοπλισμό. Τα άυλα πάγια περιουσιακά στοιχεία τα οποία μπορεί να είναι η υπεραξία της επιχείρησης, διάφορες άδειες παραγωγής και χρήσεις λογισμικών και μηχανημάτων που διαθέτει η οικονομική οντότητα. Τρίτη κατηγορία είναι οι συμμετοχές και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις. Στην κατηγορία αυτή περιλαμβάνονται οι συμμετοχές που υπάρχουν κατά των συνδεδεμένων της επιχειρήσεων και οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις που υπάρχουν κατά τρίτων. Βάσει

του Ελληνικού Γενικού Λογιστικού Σχεδίου τα πάγια περιουσιακά στοιχεία παρακολουθούνται μέσω της ομάδας 1 και τους αντίστοιχους λογαριασμούς αυτής.

Ενσώματα Περιουσιακά Στοιχεία

Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία ορίζονται από τα Δ.Π.Χ.Α. ως τα υλικά που αποκτούνται και κατέχονται από μια οικονομική οντότητα με σκοπό τη μακροχρόνια διατήρησή τους, χωρίς την πρόθεση μεταπώλησης και χρησιμοποιούνται στις βασικές λειτουργίες της επιχείρησης. Παρακολουθούνται από το ΔΛΠ 16³⁴ κατά κυριότητα. Μεταφέρονται στον ισολογισμό στο μη κυκλοφορούν ενεργητικό, καθώς θεωρούνται στοιχεία ιδιοκτησίας της επιχείρησης με μακροχρόνια χρήση και διατήρηση.

Τα ενσώματα περιουσιακά στοιχεία καταχωρούνται με την αξία κτήσης τους, επιπρόσθετα όλα τα απαραίτητα έξοδα και δαπάνες που γίνονται με σκοπό την εύρυθμη εγκατάσταση και λειτουργία τους. Σε «όρους αγοράς» η αξία του παγίου είναι το κόστος κτίσης του και τα έξοδα που συνοδεύουν το πάγιο. Τα πάγια λογιστικά υπόκεινται σε ετήσιες σταθερές αποσβέσεις. Στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου υπολογίζονται οι αποσβέσεις παγίων, συνήθως με τη σταθερή μέθοδο, που αυτό συνεπάγεται, πως, κάθε χρόνο «χάνουν» ένα μέρος της αξίας τους και λογίζονται από την οικονομική οντότητα, ως έξοδο, για την κατάρτιση των οικονομικών της καταστάσεων και τον υπολογισμό του αποτελέσματός της.

Σε περίπτωση κάποιας αντικατάστασης ή αναβάθμισης στοιχείων του παγίου, όπως πχ η επέκταση ή αναβάθμιση των κτιριακών εγκαταστάσεων ή η αντικατάσταση ενός εξαρτήματος σε ένα μηχάνημα, όταν αυτά θεωρούνται πως παρατείνουν τη χρονική λειτουργικότητα του παγίου ή την προσθήκη αξίας σε αυτό, η επιχείρηση βάσει του ΔΛΠ 16, δύναται να επιλέξει τη μέθοδο παρακολούθησής τους. Με τη μέθοδο του κόστους το πάγιο εμφανίζεται στη κτήση του μειωμένο με τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και συσσωρευμένες ζημιές απογείωσης. Με τη μέθοδο της αναπροσαρμογής προβλέπεται ότι η αναπόσβεστη αξία είναι η εύλογη κατά την ημέρα αναπροσαρμογής, μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις και τις συσσωρευμένες ζημιές λόγω μείωσης της αξίας του.

Ασώματα Περιουσιακά Στοιχεία

---

³⁴ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Θεωρία και εφαρμογές», σελ. 160

Τα άυλα ή ασώματα πάγια περιουσιακά στοιχεία σύμφωνα με Δ.Π.Χ.Α., ορίζονται ως κτήσεις της επιχείρησης, μη χρηματικές, χωρίς φυσική υπόσταση και αναγνωρίσιμες. Τα άυλα περιουσιακά στοιχεία δεν έχουν υπόσταση και συνήθως είναι η υπεραξία που έχει δημιουργήσει η επιχείρηση, μακροχρόνιες συμφωνίες με πελάτες και προμηθευτές, άδειες χρήσης λογισμικών και άδειες λειτουργία της. Παρακολουθούνται μέσω του ΔΛΠ 38.³⁵

Σύμφωνα με το ΔΛΠ 38 η επιχείρηση επιλέγει αν θα εφαρμόσει ως πολιτική αποτίμησης, τη μέθοδο του κόστους, στην οποία το πάγιο εμφανίζεται στην αξία κτήσης του μείον τις συσσωρευμένες αποσβέσεις από τη μείωση της αξίας του ή της αναπροσαρμογής όπου το πάγιο εμφανίζεται στην αναπροσαρμοσμένη αξία του, η οποία είναι η εύλογη αξία του του παγίου μείον τις μεταγενέστερες συσσωρευμένες αποσβέσεις του λόγω μείωσης της αξίας του.

Συμμετοχές και Μακροπρόθεσμες Απαιτήσεις

Οι συμμετοχές και μακροπρόθεσμες απαιτήσεις ορίζονται από τα Δ.Π.Χ.Α. οι μετοχές σε συγγενείς επιχειρήσεις. Συγγενείς επιχειρήσεις ορίζονται σύμφωνα με τον Ν. 4308/2014 ως οι οντότητες στις οποίες, η συμμετέχουσα οντότητα ασκεί επιρροή στη διοίκηση και τη χρηματοοικονομική της λειτουργία. Επίσης στο συγκεκριμένο λογαριασμό προστίθενται οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις της επιχείρησης προς τρίτους. Οι συμμετοχές και οι μακροπρόθεσμες απαιτήσεις παρακολουθούνται από το ΔΛΠ 18.

Εσωτερικός Έλεγχος Παγίων Περιουσιακών Στοιχείων³⁶

Ο εσωτερικός έλεγχος παγίων περιουσιακών στοιχείων αποσκοπεί στην σωστή καταχώρηση και παρακολούθηση των παγίων περιουσιών στα λογιστικά βιβλία της οικονομικής οντότητας. Ελέγχουν κατά πόσο εναρμονίζονται οι διαδικασίες με τις υποδείξεις της διοίκησης. Οι έλεγχοι που διενεργούνται όσον αφορά τα πάγια περιουσιακά στοιχεία είναι:

³⁵ <https://www.e-forologia.gr/lawbank/document.aspx?digest=B2C758A7FA091AC6.1D031AEA53&version=2004/12/09>

³⁶ Ταχυνάκης Δ. Παναγιώτης και Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2017) «Εκλεκτική, εσωτερικός έλεγχος, θεωρία και εφαρμογές», σελ. 298

1. Ο έλεγχος τήρησης αρχείου απογραφής των πάγιων περιουσιακών στοιχείων της επιχείρησης.
2. Ο έλεγχος ορθής λογιστικής παρακολούθησης των παγίων περιουσιακών στοιχείων, στα λογιστικά βιβλία της επιχείρησης χρησιμοποιώντας τους αντίστοιχους λογαριασμούς λογιστικής.
3. Ο έλεγχος των διαδικασιών που τέθηκαν σε εφαρμογή με τον Ν. 4308/2014 και αφορά έξοδα πολυετούς απόσβεσης.
4. Ο έλεγχος όσον αφορά τις διαδικασίες πώλησης ενσώματων περιουσιακών στοιχείων.
5. Οι ελεγκτικές διαδικασίες που απαιτούν οι μέθοδοι του κόστους και της αναπροσαρμογής όσον αφορά τις αποσβέσεις.
6. Οι ελεγκτικές διαδικασίες που προκύπτουν όσον αφορά τη φορολόγηση των παγίων περιουσιακών στοιχείων της οικονομικής οντότητας.
7. Οι ελεγκτικές διαδικασίες που διενεργούνται για τη μέθοδο εμφάνισης των ενσώματων και ασώματων στοιχείων στις οικονομικές καταστάσεις.
8. Οι ελεγκτικές διαδικασίες που αφορούν την προστασία των παγίων περιουσιακών στοιχείων από διάφορους κινδύνους.
9. Οι έλεγχοι που διενεργούνται για την εξακρίβωση του κόστους κτήσης του παγίου.
10. Ο έλεγχος που διενεργείται για την εξακρίβωση του ωφέλιμου χρόνου ζωής των παγίων περιουσιακών στοιχείων.

6.2 Αποθεματικά

Αποθέματα βάση ΕΓΛΣ και ΔΛΠ

Ως αποθεματικά σε μια εμπορική επιχείρηση ορίζουμε τα αγαθά που είναι άμεσα διαθέσιμα προς πώληση ως προς τις συνήθη εμπορικές δραστηριότητες της οικονομικής οντότητας. Είναι στοιχεία που ανήκουν στο κυκλοφορούν ενεργητικό της επιχείρησης λόγω του βραχυπρόθεσμου χαρακτήρα τους. Ως λογαριασμός για το ΕΓΛΣ ανήκει στην ομάδα 2 με το λογαριασμό 20³⁷, ενώ για τα ΔΠΧΑ το ΔΛΠ 2³⁸.

---

³⁷ Καραγιώργος Θεοφάνης (2011) «Χρηματοοικονομική Λογιστική», σελ. 239

³⁸ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Θεωρία και εφαρμογές», σελ. 129

Το κόστος κτήσης των αποθεματικών προκύπτει από την τιμή αγοράς τους, τα έξοδα εισαγωγής τους, τους έμμεσους και άμεσους φόρους που περιλαμβάνονται σε αυτά, το κόστους μεταφοράς τους και αποθήκευσης τους καθώς και όλα τα έξοδα που δε θα είχαν γίνει εφόσον η επιχείρηση δεν προχωρούσε στην αγοράς του. Είναι λογαριασμός που προκύπτουν πολλά αριθμητικά λάθη, αλλά και αναλόγως της φύσης τους ζημιές, παραποιήσεις και λοιπά τα οποία δυσχεραίνουν την παρακολούθηση τους.

Εσωτερικός Έλεγχος Αποθεματικών³⁹

Τα αποθέματα μιας εμπορικής επιχείρησης ίσως είναι από τα σημαντικότερα στοιχεία του ενεργητικού της καθώς πρόκειται για την επένδυση του κεφαλαίου της και η τρόπος της, ώστε, να αντλήσει περισσότερα κεφάλαια, στην ποιότητα και την ποσότητα των αποθεμάτων της βασίζεται ο κύκλος εργασιών της, η κερδοφορία της και η βιωσιμότητά της. Για αυτό το λόγο είναι σημαντικός ο φυσικός έλεγχος των αποθεμάτων της, για φθορές, να είναι φυλαγμένα σε συνθήκες που διατηρείται η ποιότητάς τους, ειδικά αν είναι ευαίσθητα είδη, όπως πχ τρόφιμα ή φάρμακα.

Η διαφύλαξη από τους διάφορους κινδύνους, όπως πυρκαγιά, αλλά και η φυσική απογραφή πρέπει να είναι υψηλά όσον αφορά τις προτεραιότητες της οικονομικής οντότητας. Η διασφάλιση μιας καλά δομημένης αποθήκης και αποθήκευσης, έχοντας το κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό, προσφέροντας τους τα κατάλληλα εργαλεία και μηχανήματα, μπορεί να προσφέρει υπεραξία στην οικονομική οντότητα.

Ο στόχος του εσωτερικού ελέγχου πρέπει να είναι η διασφάλιση των αποθεμάτων από φυσικές και μη, καταστροφές, η εφαρμογή των κανόνων διαχείρισης των αποθεμάτων που έχουν τεθεί, η μεγαλύτερη δυνατή απόδοση των κεφαλαίων που έχουν δεσμευτεί για την αγορά, την αποθήκευση και τη διανομή των προϊόντων μεγιστοποιώντας το περιθώριο κέρδος, η ορθή λογιστική παρακολούθηση καθώς και η ορθή απογραφή και αποτίμηση με το πέρασ της διαχειριστικής χρήσης.

Ο εσωτερικός ελεγκτής μέσα από διάφορες διενέργειες ελέγχου προσπαθεί να πετύχει τους στόχους που τέθηκαν ανωτέρω, τέτοιες διενέργειες μπορεί να είναι:

---

³⁹ Ταχυνάκης Δ. Παναγιώτης και Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2017) «Εκλεκτική, εσωτερικός έλεγχος, θεωρία και εφαρμογές», σελ. 338

1. Τακτικοί έλεγχοι αποθεμάτων σε φυσική μορφή, καθώς και ότι συμβαδίζουν με τα λογιστικά αρχεία της επιχείρησης.
2. Έλεγχος ημερομηνίας λήξεως των αποθεμάτων και χρήση κατάλληλης μεθόδου (F.E.F.O. First Expired First Out) ώστε να αποφεύγονται τυχόν καταστροφές εμπορευμάτων.
3. Η σύνταξη εκθέσεων με τα προβλεπόμενα έσοδα από τυχόν πώληση του αποθέματος.
4. Η παρακολούθηση της κυκλοφοριακής ταχύτητας αποθεμάτων και του κύκλου της αποθήκης.
5. Ο έλεγχος των αγορών εμπορευμάτων σε σχέση με τον κύκλο της αποθήκης.
6. Έλεγχος τιμών αγοράς εμπορευμάτων και τη διακύμανση τους σε συγκεκριμένη χρονική περίοδο.
7. Έλεγχος ακίνητων αποθεμάτων και ενημέρωση αντίστοιχα των τμημάτων αγορών και πωλήσεων.
8. Καθορισμός αποθέματος ασφαλείας και παρακολούθηση τήρηση αυτού.
9. Παρακολούθηση των παραγγελιών, των παραλαβών, εγγράφων και λογιστικής παρακολούθησης των αγορών εμπορευμάτων.
10. Έλεγχο προ πωληθέντων εμπορευμάτων και διαθεσιμότητα αυτών.
11. Ισχύουσες ασφαλίσεις εμπορευμάτων.
12. Οι συνθήκες αποθήκευσης πως εμπίπτουν εντός της κείμενης νομοθεσίας και συμμόρφωση με αυτήν.
13. Τήρησης φορολογικών υποχρεώσεων αποθεματικών.
14. Έλεγχος ορθής αποτίμησης αποθήκης.
15. Έλεγχος ως προς τον προσδιορισμό, όσον αφορά τις αγορές εμπορευμάτων, τον υπολογισμό του κόστους πωληθέντων, το τελικό απόθεμα, με σκοπό τον ορθό υπολογισμό του αποτελέσματος και κατάρτισης της κατάστασης αποτελεσμάτων χρήσης και του ισολογισμού.

Για να μπορέσει ο εσωτερικός ελεγκτής να διενεργήσει αυτούς τους ελέγχους θα χρειαστεί:

1. Τακτικές φυσικές απογραφές αποθήκης.
2. Καταστάσεις απογραφής αποθεμάτων.
3. Ισοζύγιο αποθεμάτων.
4. Βιβλίο αποθήκης.

5. Παραστατικά έγγραφα αγορών και πωλήσεων
6. Στατιστικά στοιχεία αγορών και πωλήσεων
7. Λογιστικές εγγραφές, αποθήκης, αγορών και πωλήσεων.

6.3 Χρεόγραφα και Απαιτήσεις

Λογιστική Παρακολούθηση Χρεογράφων και Απαιτήσεων

Στην ομάδα 3, βάσει τα ΕΓΛΣ⁴⁰ συναντάμε τις απαιτήσεις και τα χρεόγραφα της οικονομικής οντότητας. Με τον όρο απαιτήσεις νοούμε όλα τα μη εισπρακτέα χρηματικά διαθέσιμα που προκύπτουν από τις συνήθειες και μη λειτουργίες της οικονομικής οντότητας. Χρεόγραφα είναι οι χρηματικές εγγυήσεις που έχουν δοθεί στην οικονομική οντότητα για την κάλυψη των απαιτήσεων που κατέχει. Είναι λογαριασμοί του κυκλοφορούντος ενεργητικού. Παρακολουθούνται κυρίως από τους λογαριασμούς πελάτες, (30), γραμμάτια εισπρακτέα, (31), χρεώστες (33), επιταγές εισπρακτέες (33.95) και τους μεταβατικούς λογαριασμούς ενεργητικού (36). Η παρακολούθηση τους με τα ΔΠΧΑ, γίνονται βάσει του ΔΛΠ 39⁴¹ που αφορά τα χρεόγραφα και το ΔΛΠ 37, προβλέψεις, ενδεχόμενες υποχρεώσεις και ενδεχόμενες απαιτήσεις.

Εσωτερικός Έλεγχος Χρεογράφων και Απαιτήσεων⁴²

Ο εσωτερικός έλεγχος όσον αφορά τα χρεόγραφα γίνεται με:

1. Την ορθή καταχώρηση και παρακολούθηση τους στα λογιστικά βιβλία την οικονομικής οντότητας.
2. Την ασφαλή διαχείριση των χρεογράφων όσον αφορά τους κινδύνους απώλειας τους.
3. Την τήρηση των υποδείξεων της διοίκησης όσον αφορά τη διαχείρισή τους.
4. Την τήρηση την κείμενης νομοθεσίας όσον αφορά τη διαχείρισή τους.

⁴⁰ Καραγιώργος Θεοφάνης (2011) «Χρηματοοικονομική Λογιστική», σελ. 306

⁴¹ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Θεωρία και εφαρμογές», σελ. 391

⁴² Ταχυνάκης Δ. Παναγιώτης και Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2017) «Εκλεκτική, εσωτερικός έλεγχος, θεωρία και εφαρμογές», σελ. 389

5. Την επίτευξη της δυνατότερης υψηλής απόδοσης των χρεογράφων.
6. Την είσπραξη τους μεγιστοποιώντας το κέρδος μέσω από αυτά.
7. Την τήρηση όλων των φορολογικών υποχρεώσεων που δημιουργούν καθώς και τις εκμεταλλεύσεις που μπορούν να απορρέουν από την κατοχή τους.

Ο εσωτερικός έλεγχος όσον αφορά τις απαιτήσεις γίνεται με:

1. Τηλεφωνική ή γραπτή επιβεβαίωση υπολοίπων με τους πελάτες, ανάλογα με το επίπεδο εμπιστοσύνης που υπάρχει.
2. Συμφωνία των απαιτήσεων με τους λοιπούς λογαριασμούς λογιστικής π.χ. πωλήσεις.
3. Παρακολούθηση των λογαριασμών γραμμάτια εισπρακτέα (31) και επιταγές εισπρακτέες (33.95), ώστε έχουν εισπραχθεί στην ημερομηνία λήξης τους.
4. Ενημέρωση λογαριασμού πελατών (30) σε περίπτωση είσπραξης.
5. Επαλήθευσης την φυσικής ύπαρξης των πελατών όσον αφορά τα στοιχεία τιμολόγηση τους, είτε μέσω της ΑΑΔΕ, είτε μέσω του ΓΕΜΗ.
6. Έλεγχος των μεταβατικών λογαριασμών ενεργητικού (36), πχ. προπληρωμένα έξοδα πως δουλεύτηκαν.
7. Τήρηση πολιτικής εισπράξεων όσον αφορά τα υπόλοιπα πελατών και την ορθή τους καταχώρηση.

6.4 Χρηματικά Διαθέσιμα

Λογιστική Παρακολούθηση Χρηματικών Διαθεσίμων

Με τον όρο χρηματικά διαθέσιμα νοούμε, τα διαθέσιμα ρευστοποιημένα κεφάλαια της οικονομικής οντότητας τα οποία είναι άμεσα διαθέσιμα και μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τις συνήθεις λειτουργίες της επιχείρησης και την πραγματοποίηση επενδύσεων.

Λογιστικά παρακολουθούνται από το ΕΓΛΣ με την ομάδα 3 και συγκεκριμένα από το δευτεροβάθμιο λογαριασμό 38.00⁴³. Στο λογαριασμό 38. και τους λοιπούς δευτεροβάθμιους ανήκουν το ταμείο (38.00), ο διάμεσος λογαριασμός διακίνησης

---

⁴³ Καραγιώργος Θεοφάνης (2011) «Χρηματοοικονομική Λογιστική», σελ. 370

μετρητών (38.01), ληγμένα τοκομερίδια για είσπραξη (38.02), καταθέσεις όψεως σε ευρώ (38.03), καταθέσεις όψεως σε ξένο νόμισμα (38.05) και καταθέσεις REPOS (38.90). Σημειώνεται πως σε παρένθεση αναφέρεται η συνήθη κωδικοποίηση βάσει του ΕΓΛΣ που τηρούνται.

Οι λογαριασμοί της ομάδα 3 «Βραχυπρόθεσμες Απαιτήσεις και Χρηματικά Διαθέσιμα», λόγω της υψηλής και άμεσης κινητικότητας τους και της βραχυπρόθεσμης ζωής τους, ανήκουν στα κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού. Λόγω της φύσης των συγκεκριμένων λογαριασμών δε δύναται να έχουν αρνητικό πρόσημό, ή διαφορετικά οι συνολικές πιστώσεις των λογαριασμών να είναι μεγαλύτερες από τις συνολικές χρώσεις λογαριασμών.

Η λογιστική παρακολούθηση μέσα από ΔΠΧΑ γίνεται με το ΔΛΠ 7⁴⁴ και την κατάσταση ταμειακών ροών. Η κατάσταση ταμειακών ροών απεικονίζει τις μεταβολές στα ταμιακά διαθέσιμα, τα ταμιακά ισοδύναμα που παρέχονται από τις λειτουργικές, επενδυτικές και χρηματοοικονομικές δραστηριότητες της επιχείρησης κατά τη διάρκεια μιας χρονικής περιόδου.

Εσωτερικός Έλεγχος Χρηματικών Διαθεσίμων⁴⁵

Όπως έχει αναφερθεί και σε προηγούμενο κεφάλαιο ο εσωτερικός έλεγχος των χρηματικών διαθεσίμων, είναι ίσως αυτός με την πιο «ευαίσθητη φύση», κάθε λάθος υπολογισμός ή πραγματική απώλεια, εισπράττεται από τους εμπλεκόμενους πως μπορεί να έγινε με δόλο. Για την αποφυγή λανθασμένων ενεργειών και κλονισμού της εμπιστοσύνης μεταξύ ανθρωπίνου δυναμικού και διοίκησης πρέπει να υπάρχει από τον εσωτερικό ελεγκτή λεπτός χειρισμός.

Ο έλεγχος των ταμιακών διαθεσίμων δύναται να περιλαμβάνει:

1. Έλεγχος των ισοζυγίων του εκάστοτε λογαριασμού, πως μέσα στη μέρα λογιστικά δεν έχει εμφανισθεί στο σύνολο ποσό μικρότερο του μηδενός.
2. Καταμέτρηση του συνόλου των χρηματικών διαθεσίμων στο τέλος της ημέρας πως συμφωνεί με τις λογιστικές εγγραφές.

⁴⁴ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Θεωρία και εφαρμογές», σελ. 80

⁴⁵ Ταχυνάκης Δ. Παναγιώτης και Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2017) «Εκλεκτική, εσωτερικός έλεγχος, θεωρία και εφαρμογές», σελ. 389

3. Παρακολούθηση των λογαριασμών των τραπεζών σε ευρώ και ξένο νόμισμα και πως αυτοί συμφωνούν με τις αντίστοιχες λογιστικές καταχωρήσεις.
4. Έλεγχο της ισοτιμίας κατά την μετατροπή ευρώ σε ξένο νόμισμα και από ξένο νόμισμα σε ευρώ. Η τιμή της ισοτιμίας που χρησιμοποιήθηκε πρέπει να είναι ίσο με την τιμή μετατροπής, του τραπεζικού ιδρύματος στο οποίο διενεργήθηκε.
5. Αποδεικτικά μεταβολής των χρηματικών διαθεσίμων σε κάθε συναλλαγή που διενεργείται καθώς και κάποια μονογραφή από αυτόν που την έκανε.
6. Έλεγχο πως δεν υπάρχουν σε καθημερινή βάση υψηλά χρηματικά διαθέσιμα σε φυσική μορφή καθώς μια τέτοια ενέργεια μπορεί να κρύβει κινδύνους.
7. Δυνατότητα αποθήκευσης των χρημάτων εντός της οικονομικής οντότητας σε ασφαλές σημείο. Χρησιμοποίηση χρηματοκιβωτίων.
8. Παρακολούθηση του συστήματος πληρωμών και εισπράξεων της επιχείρησης καθώς, και πως όλες οι διαδικασίες δε διενεργούνται από ένα άτομο, αλλά υπάρχει καταμερισμός εργασίας για να μεταφέρεται ο έλεγχος.
9. Αποδεικτικά λογαριασμών τραπεζής προμηθευτών για την επαλήθευση της ορθότητας τους.
10. Έλεγχο ταμιακών διαθεσίμων σε αντιπαραβολή με τις πληρωτέες επιταγές και συναφή λογαριασμούς βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων ως προς τη διαθεσιμότητα πληρωμών τους.
11. Υπολογισμό αριθμοδεικτών της επιχείρησης ως προς τη δυνατότητα αποπληρωμής των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων της σε περίπτωση ξαφνικής απαίτησης και πως δεν μπορεί να δημιουργηθεί κίνδυνος ρευστότητας.
12. Υπολογισμό αριθμοδεικτών ως προς τις λοιπές βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις της οικονομικής οντότητας και το κατά πόσο υπάρχουν χρηματικά διαθέσιμα τα οποία μπορούν να εισπραχθούν σε συνθήκες κινδύνου ρευστότητας.
13. Παρακολούθηση των χρηματικών διαθεσίμων στο τέλος της διαχειριστικής χρήσης και πως υπάρχει συμφωνία μεταξύ λογαριασμών και λογιστικών εγγραφών.
14. Τήρηση κανόνων αποτύπωσης στις χρηματοοικονομικές καταστάσεις στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου.

6.5 Καθαρή Θέση

Λογιστική παρακολούθηση κεφαλαίου

Ως καθαρή θέση – κεφάλαιο ορίζουμε τις υποχρεώσεις την οικονομικής οντότητας προς τους επενδυτές της. Η καθαρή θέση αποτελείται από τα αρχικά κεφάλαια μαζί με όλες τις αυξήσεις κεφαλαίων που έχουν διενεργήσει οι μέτοχοι, τις μεταφορές από αποτελέσματα εις νέο προηγούμενων χρήσεων, το οποίο μπορεί να έχει θετικό ή αρνητικό πρόσημο ανάλογα με το αποτέλεσμα που προέκυψε, από την κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης, αν ήταν ζημία ή κέρδος, και το τακτικό αποθεματικό που διατηρεί η οικονομική οντότητα. Το κεφάλαιο ονομάζεται μετοχικό όταν η νομική μορφή είναι μια ανώνυμη εταιρεία (Α.Ε), ενώ εταιρικό για οποιαδήποτε άλλη μορφή η οποία διατηρεί κεφάλαιο.

Το αρχικό κεφάλαιο ή κεφάλαιο έναρξης ή καταβεβλημένο κεφάλαιο, αποτελεί τον πρώτο λογαριασμό που δημιουργεί μια οικονομική οντότητα. Είναι λογαριασμός παθητικού. Παρακολουθείτε με τα ΕΓΛΣ⁴⁶ στην 4^η ομάδα, με το λογαριασμό 40. Συνήθως η πρώτη εγγραφή που διενεργείται σε μια επιχείρηση είναι η πίστωση του λογαριασμού 40, αρχικό κεφάλαιο, και η χρέωση του λογαριασμού 38 χρηματικά διαθέσιμα. Ο λογαριασμός αποτελέσματα χρήσεις εις νέο, είναι μεταβατικός λογαριασμός παθητικού και μεταφέρεται από το λογαριασμό αποτελεσμάτων, 88 αποτελέσματα χρήσης, στο λογαριασμό 42, αποτελέσματα χρήσης εις νέο.

Σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, με το ΔΛΠ 1⁴⁷ γίνεται εμφανής αλλαγή όσον αφορά την πληροφόρηση που παρέχονται μέσα από την απεικόνιση των ιδίων κεφαλαίων. Το πρότυπο, όμως, δεν καθορίζει την απεικόνιση των ιδίων κεφαλαίων. Το πρότυπο δημιουργεί την υποχρέωση σύνταξης της κατάστασης μεταβολής ιδίων κεφαλαίων. Μεταξύ των πληροφοριών που πρέπει να παρέχονται από το πρότυπο είναι οι μεταβολές της καθαρής θέσης που αφορούν τους μετόχους της εταιρείας, τα αποθεματικά και τα αποτελέσματα εις νέο.

Έλεγχος Καθαρής Θέσης⁴⁸

⁴⁶ Καραγιώργος Θεοφάνης (2011) «Χρηματοοικονομική Λογιστική», σελ. 377

⁴⁷ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Θεωρία και εφαρμογές», σελ. 54

⁴⁸ Ταχυνάκης Δ. Παναγιώτης και Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2017) «Εκλεκτική, εσωτερικός έλεγχος, θεωρία και εφαρμογές», σελ. 412

Κατά τη λήξη της διαχειριστικής περιόδου ο εσωτερικός ελεγκτής της οικονομικής οντότητας πρέπει να ελέγχει:

1. Κατάρτιση πίνακα μεταβολών καθαρής θέσης για όσες επιχειρήσεις είναι υπόχρεες.
2. Έλεγχο του βιβλίου μετοχών και κατάρτιση αυτού.
3. Έλεγχο και αντιπαραβολή με το καταστατικό της επιχείρησης και συμφωνία βάζει τις μεταβολές του εταιρικού κεφαλαίου.
4. Έλεγχος συμμόρφωσης με την κείμενη νομοθεσία όσον αφορά τις πρακτικές διαχείρισης μετοχικού κεφαλαίου.
5. Σε περίπτωση μεταβολής των κεφαλαίων να είναι σύμφωνες με την κείμενη νομοθεσία.
6. Βεβαίωση της σωστής λογιστικής αποτύπωσης των αποτελεσμάτων και των κεφαλαίων στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και στον ισολογισμό.
7. Έλεγχο πως η επιχείρηση δημιουργεί τα προβλεπόμενα τακτικά αποθεματικά κατά την κείμενη νομοθεσία και το καταστατικό την οικονομικής οντότητας.

6.6 Βραχυπρόθεσμες και Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις

Λογιστική παρακολούθηση Βραχυπρόθεσμών και Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων

Ως υποχρεώσεις νοούμε όλα τα μη πληρωτέα στοιχεία του κυκλοφορούντος ενεργητικού, που διαθέτει η επιχείρηση και πρέπει να τα καταβάλει σε τρίτους, σε παροχές ανθρωπίνου δυναμικού στα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και στο κράτος. Οι υποχρεώσεις χωρίζονται σε βραχυπρόθεσμες και μακροπρόθεσμες. Βραχυπρόθεσμες είναι οι υποχρεώσεις με ημερομηνία λήξης εντός 12μήνου από τη δούλευση τους, ενώ μακροχρόνιες αυτές που ξεπερνούν το 12μηνο. Είναι λογαριασμοί παθητικού και αποτυπώνονται ξεχωριστά στον ισολογισμό και προστίθενται σε σύνολο υποχρεώσεων.

Στις Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις⁴⁹ συνήθως συναντάμε, προμηθευτές (50), γραμμάτια πληρωτέα (51), βραχυπρόθεσμα δάνεια, συνήθως κεφάλαιο κίνησης, (52),

⁴⁹ Καραγιώργος Θεοφάνης (2011) «Χρηματοοικονομική Λογιστική», σελ. 405

αμοιβές πληρωτέες (53.00), μερίσματα πληρωτέα (53.01), επιταγές πληρωτέες (53.90), υποχρεώσεις από φόρους τέλη (54), ασφαλιστικοί οργανισμοί (55) και μεταβατικού λογαριασμοί παθητικού (56). Οι μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις συνήθως περιλαμβάνουν τα μακροπρόθεσμα δάνεια τραπεζικών οργανισμών (45.00).

Οι οικονομικές οντότητες που τηρούν τα ΔΠΧΑ παρακολουθούν τις μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις με το ΔΛΠ 32⁵⁰, χρηματοοικονομικά μέσα και το ΔΠΧΑ 9, χρηματοοικονομικά μέσα το οποίο αντικατέστησε το ΔΛΠ 39⁵¹. Οι παροχές σε εργαζομένους παρακολουθούνται μέσω του ΔΛΠ 19⁵², παροχές σε εργαζομένους. Οι υποχρεώσεις από φόρους και τέλη παρακολουθούνται με το ΔΛΠ 12⁵³.

Εσωτερικός Έλεγχος Βραχυπρόθεσμών και Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων⁵⁴

Ο εσωτερικός έλεγχος βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων υποχρεώσεων ίσως αποτελεί τον μεγαλύτερο όγκο ελέγχων που διενεργούνται σε μια εμπορική επιχείρηση και ίσως απαιτείται η υψηλότερη σοβαρότητα, καθώς η πιθανότητα λάθους στους λογαριασμούς αυτούς μπορεί να επιφέρει σοβαρές οικονομικές και όχι μόνο κυρώσεις.

Ο ελεγκτής οφείλει να διοργανώσει ένα λειτουργικό σύστημα ολοκληρωμένου εσωτερικού ελέγχου κατά το οποίο:

1. Θα ελέγχει την ορθή λογιστική απεικόνιση των υποχρεώσεων την οικονομικής οντότητας προς το δημόσιο.
2. Θα τηρείται η μηνιαία υποβολή ΑΠΔ, ορθώς καταχωρημένη, τηρώντας όλες τις υποχρεώσεις της οικονομικής οντότητας προς το ανθρώπινο δυναμικό.
3. Θα υποβάλλεται η περιοδική δήλωση ΦΠΑ σε μηνιαία βάση
4. Θα καταβάλλονται εμπρόθεσμα όλων των υποχρεώσεων που δημιουργούνται από τις υποχρεώσεις προς τα ασφαλιστικά ταμεία και σε φόρους.

⁵⁰ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Θεωρία και εφαρμογές», σελ. 347

⁵¹ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Θεωρία και εφαρμογές», σελ. 361

⁵² Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Θεωρία και εφαρμογές», σελ. 441

⁵³ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Ειδικά θέματα», σελ. 344

⁵⁴ Ταχυνάκης Δ. Παναγιώτης και Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2017) «Εκλεκτική, εσωτερικός έλεγχος, θεωρία και εφαρμογές», σελ. 432

5. Θα υπάρξει έλεγχος των υποχρεώσεων προς λήξη σε σχέση με τα ταμιακά διαθέσιμα της οικονομικής οντότητας και η δυνατότητα αποπληρωμής τους.
6. Παρακολουθούνται τα τραπεζικά δάνεια είτε μακροπρόθεσμα είτε βραχυπρόθεσμα και υπάρχει σαφής και πλήρης ενημέρωση προς τη διοίκηση.
7. Θα παρέχετε ορθή και εμπειριστατωμένη πληροφόρηση προς τη διοίκηση όσον αφορά τις υποχρεώσεις την οικονομικής οντότητας.
8. Παρακολούθηση του λογαριασμού των επιταγών και εξακρίβωση εμπρόθεσμης πληρωμής τους.
9. Θα ελέγχει ότι υπάρχει πλήρη εναρμόνιση με τους κανόνες του ΔΠΧΑ.
10. Θα εξασφαλίζει την εμπρόθεσμη υποβολή φορολογικών εντύπων Ε3 και Έντυπο Ν.
11. Θα εξασφαλίζει πως η οικονομική οντότητα θα ελέγχει και θα καταρτίζει το πλήθος το οικονομικών καταστάσεων στις οποίες είναι υπόχρεη και θα υπάρχει ορθή απεικόνιση.

6.7 Έξοδα

Λογιστική παρακολούθηση Εξόδων⁵⁵

Ως έξοδα λογίζονται όλες οι λειτουργικές και αναγκαίες δαπάνες μιας οικονομικής οντότητας κατά την περίοδο μια λειτουργικής χρήσης με σκοπό την εύρυθμη λειτουργία της. Δεν αποτελούν λογαριασμό του ισολογισμού καθώς μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης για τον προσδιορισμό του λογιστικού αποτελέσματος. Στη συγκεκριμένη ενότητα θα εξετάσουμε τους λογαριασμούς εξόδων μιας εμπορικής επιχείρησης και όχι την κοστολόγηση που υφίσταται σε μια παραγωγική μονάδα.

Βάση του ΕΓΛΣ οι κυριότεροι λογαριασμοί εξόδων είναι οι αμοιβές και έξοδα προσωπικού (60), οι αμοιβές και έξοδα τρίτων, όπως αμοιβές λογιστών και μηχανικών (61), οι παροχές τρίτων, όπως το ηλεκτρικό ρεύμα, η ύδρευση, τα ασφάλιστρα και άλλα (62), οι φόροι τέλη όπως ο φόρος εισοδήματος (63), τα διάφορα έξοδα, όπως τα έξοδα κίνησης, έξοδα μεταφορών, έξοδα προβολής και διαφήμισης (64), τόκοι και συναφή

⁵⁵ Καραγιώργος Θεοφάνης (2011) «Χρηματοοικονομική Λογιστική», σελ. 441

έξοδα (65), αποσβέσεις παγίων το οποίο πρόκειται για λογιστικό έξοδο (66), και οι προβλέψεις εκμετάλλευσης, ο οποίος προκύπτει από τα ΕΛΠ (68).

Σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, δεν υπάρχει κάποιο συγκεκριμένο πρότυπο το οποίο παρακολουθεί τα έξοδα. Τα έξοδα συνδέονται αρκετά πρότυπα άμεσα ή έμμεσα. Με το ΔΛΠ 1 «Παρουσίαση των οικονομικών καταστάσεων) συνδέονται τα έξοδα και η κατάσταση συνολικών εσόδων. Με το ΔΛΠ 2⁵⁶ «Αποθέματα» συνδέονται τα έξοδα που σχετίζονται με το κόστος των αποθεμάτων. Με το ΔΛΠ 11⁵⁷ «Συμβάσεις κατασκευής» το συμβατικό κόστος. Με το ΔΛΠ 12⁵⁸ «Φόροι εισοδήματος» σχετίζονται τα έξοδα που σχετίζονται με την καταβολή του τρέχοντος φόρου. Με το ΔΛΠ 16⁵⁹ «Ενσώματα πάγια», σχετίζονται οι αποσβέσεις. Με το ΔΛΠ 17 «Μισθώσεις», σχετίζονται τα έξοδα μισθωμάτων από λειτουργικές μισθώσεις. Με το ΔΛΠ 21⁶⁰ «Επιδράσεις των μεταβολών των τιμών του συναλλάγματος» σχετίζονται τα έξοδα του που σχετίζονται με τις συναλλαγματικές διαφορές. Με το ΔΛΠ 23⁶¹ «Κόστος δανεισμού» σχετίζονται τα έξοδα τόκων. Με το ΔΛΠ 36 «Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων», σχετίζονται τα έξοδα που σχετίζονται με την απομείωση της αξίας των περιουσιακών στοιχείων. Με το ΔΛΠ 39⁶² «Χρηματοοικονομικά μέσα: επιμέτρηση και αναγνώριση» σχετίζονται με της ζημίες συμμετοχών και χρεογράφων, ζημίες επιμέτρησης διαθεσίμων προς πώληση χρηματοοικονομικών στοιχείων. Με το ΔΛΠ 40⁶³ «Επενδύσεις σε ακίνητα» σχετίζονται οι αποσβέσεις. Με το ΔΠΧΑ 4⁶⁴ «Ασφαλιστήρια συμβόλαια» σχετίζονται τα έξοδα για απόκτηση ασφαλιστηρίων συμβολαίων.

⁵⁶ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Ειδικά θέματα», σελ. 115

⁵⁷ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Ειδικά θέματα», σελ. 334

⁵⁸ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Ειδικά θέματα», σελ. 344

⁵⁹ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Θεωρία και εφαρμογές», σελ. 160

⁶⁰ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Ειδικά θέματα», σελ. 60

⁶¹ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Ειδικά θέματα», σελ. 78

⁶² Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Θεωρία και εφαρμογές», σελ. 361

⁶³ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Θεωρία και εφαρμογές», σελ. 191

⁶⁴ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Ειδικά θέματα», σελ. 131

Εσωτερικός έλεγχος εξόδων⁶⁵

Με τον εσωτερικό έλεγχο εξόδων σε μια εμπορική επιχείρηση, ο εκλεκτής ελέγχει όλους τους λογαριασμούς εξόδων της οικονομικής οντότητας. Ο πιο σημαντικός έλεγχος που διενεργείται είναι αυτός για το κόστος πωληθέντων, το οποίο προκύπτει από την εξίσωση: « Αρχικό απόθεμα εμπορευμάτων + αγορές εμπορευμάτων – τελικό απόθεμα εμπορευμάτων». Καθώς σε μια εμπορική επιχείρηση δεν υπάρχουν έξοδα παραγωγής, το αποτέλεσμα αυτής της εξίσωσης χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό του αποτελέσματος.

Οι λογαριασμοί των εξόδων λόγω της φύσης είναι αυτοί που ενδείκνυνται πιο συχνά να υποπευτούν σε λάθη και ατασθαλίες. Ο εσωτερικός ελεγκτής πρέπει να εισάγει ελεγκτικές διαδικασίες οι οποίες να αποτρέπουν τέτοια λάθη. Τέτοιες διαδικασίες μπορεί να είναι:

1. Έλεγχος των λογιστικών εγγραφών των εξόδων στα λογιστικά βιβλία της οικονομικής οντότητας.
2. Δειγματοληπτικός έλεγχος παραστατικών στοιχείων συγκεκριμένης χρονικής περιόδου και απόδειξη γνησιότητας των λογαριασμών.
3. Καταμερισμός εργασίας ανάμεσα στους υπαλλήλους του λογιστηρίου, όσο είναι αυτό εφικτό, ώστε ο υπάλληλος που καταχωρεί τα έξοδα δε σχετίζεται και με τις πληρωμές.
4. Παρακολούθηση των λογαριασμών εξόδων, για τυχόν υπέρογκα και ασυνήθιστα έξοδα.
5. Παρακολούθηση πως έχει τηρηθεί η αρχή αυτοτέλειας των χρήσεων.
6. Έλεγχος, για ορθή καταχώρηση των εξόδων, για το αν εμπίπτει το έξοδο στη φορολογία εισοδήματος ή στον υπολογισμό του ΦΠΑ αντίστοιχα.
7. Έλεγχος για τη γνησιότητα των παραστατικών εξόδων, και πως συνοδεύονται από τα απαραίτητα έγγραφα.
8. Ορθή ταξινόμηση και αρχειοθέτηση των εξόδων σε φυσική και ηλεκτρονική μορφή.
9. Τήρηση του ορθού χαρακτηρισμού των εξόδων στην εφαρμογή της ΑΑΔΕ myData.

⁶⁵ Ταχυνάκης Δ. Παναγιώτης και Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2017) «Εκλεκτική, εσωτερικός έλεγχος, θεωρία και εφαρμογές», σελ. 480

10. Να γίνεται παρακολούθηση πως δε γίνεται υπερτιμολόγηση εξόδων και πως οι εκάστοτε προμηθευτές τηρούν τους τιμοκαταλόγους τους και τις συμφωνίες.
11. Έλεγχος έγκρισης των εξόδων από τη διοίκηση και πληρωμής αυτών.
12. Έλεγχο ορθού υπολογισμού των αποσβέσεων των παγίων στοιχείων και απεικόνιση αυτών.

6.8 Έσοδα

Λογιστική Παρακολούθηση Εσόδων

Ως έσοδα νοούνται οι ορίζοντα τα περιουσιακά στοιχεία, τα οποία εισρέουν σε μια οικονομική οντότητα προερχόμενα από τη συνήθη και μη συνήθη δραστηριότητας της. Τα έσοδα παρακολουθούνται από το ΕΓΛΣ με την ομάδα 7⁶⁶ και συγκεκριμένα χωρίζονται σε πωλήσεις εμπορευμάτων (70), επιχορηγήσεις και διάφορα έσοδα πωλήσεων (74), έσοδα παρεπόμενων ασχολιών (75), έσοδα κεφαλαίων (76). Είναι λογαριασμός που αποτυπώνεται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης και υπόκειται στην αρχή της αυτοτέλειας των χρήσεων. Το σύνολο των πωλήσεων που προκύπτουν από τη συνήθη εμπορική της λειτουργία ονομάζεται κύκλος εργασιών.

Βάσει των ΔΠΧΑ, τα έσοδα παρακολουθούνται από το ΔΛΠ 18⁶⁷ «Έσοδα». Σύμφωνα με το ΔΛΠ 18, έσοδο είναι η μικτή (ακαθάριστη) εισροή οικονομικών ωφελημάτων κατά τη διάρκεια της περιόδου, που προκύπτει από τις συνήθεις δραστηριότητες μιας οικονομικής οντότητας, όταν αυτές οι εισροές έχουν ως αποτέλεσμα μια αύξηση των ιδίων κεφαλαίων, εκτός από εκείνη που σχετίζεται με εισφορά κεφαλαίου από μετόχους ή εταίρους.

Εσωτερικός Έλεγχος Εσόδων⁶⁸

Οι συνήθεις εσωτερικού έλεγχου που διενεργούνται σε μια εμπορική επιχείρηση όσον αφορά τα έσοδα αυτής είναι:

1. Διασφάλιση ορθότητας των καταχωρημένων στοιχείων των συναλλασσόμενων.

⁶⁶ Καραγιώργος Θεοφάνης (2011) «Χρηματοοικονομική Λογιστική», σελ. 474

⁶⁷ https://www.taxheaven.gr/pagesdata/logsxedio/log_o18.htm

⁶⁸ Ταχυνάκης Δ. Παναγιώτης και Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2017) «Εκλεκτική, εσωτερικός έλεγχος, θεωρία και εφαρμογές», σελ. 457

2. Πραγματοποίηση των πωλήσεων βάσει εγκεκριμένου καταλόγου από τη διοίκηση.
3. Καθορισμός όρων πωλήσεων προς τους πελάτες και έλεγχος τήρησης αυτών.
4. Καθορισμός όρων έκπτωσης προς τους πελάτες και έλεγχος τήρησης αυτών.
5. Έκδοσης των κατάλληλων παραστατικών κατά την πραγματοποίηση της πώλησης.
6. Έλεγχος εξαγωγής αποθεμάτων από την αποθήκη μόνο των παραγγελιών εκείνων που φέρουν γραπτή έγκριση από κάποιον υπεύθυνο.
7. Βεβαίωση πως πραγματοποιείται η ορθή αποστολή και χαρακτηρισμός, από το εμπορικό πρόγραμμα τιμολόγησης, προς τη πλατφόρμα της ΑΑΔΕ myData.
8. Έλεγχο υπολογισμού του ΦΠΑ των εσόδων.
9. Έλεγχο πως κατά την έκδοση των εσόδων τηρείται η κείμενη νομοθεσία.
10. Έλεγχο πως τηρείται η αρχή αυτοτέλειας των χρήσεων.
11. Έλεγχο της ορθής μεταφορά των λογαριασμών των εσόδων στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσεων.

Κεφάλαιο 7. Συμπεράσματα, περιορισμοί και προτάσεις για μελλοντική έρευνα

Τα συμπεράσματα που προκύπτουν με το πέρας της παρούσας διπλωματικής εργασίας μετά από εκτενή έλεγχο της βιβλιογραφίας είναι πως δημιουργείται όλο και περισσότερο η ανάγκη για την ύπαρξη ενός σοβαρού και λειτουργικού οργανωμένου εσωτερικού ελέγχου. Λόγω ότι, υπάρχει το σύγχρονο δυσμενές οικονομικό περιβάλλον με μια μεταβαλλόμενη συνεχώς νομοθεσία και εισαγωγή νέων νομοθετικών διατάξεων και κανόνων, πρέπει να υπάρχει συνεχής εκπαίδευση του προσωπικού, της διοίκησης και των εσωτερικών ελεγκτών. Είναι πολύ σημαντικό η ζωή ενός εσωτερικού ελεγκτή να συνδεθεί με τη διά βίου μάθηση, ενημέρωση και προσαρμογή.

Το μεγαλύτερο πρόβλημα όμως που υπάρχει όσον αφορά τον εσωτερικό έλεγχο είναι η φύση της λειτουργίας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Συνήθως ο εγκεκριμένος εσωτερικός ελεγκτής υπολογίζεται σα βραχυπρόθεσμο κόστος και όχι σα μακροπρόθεσμο κέρδος. Συνήθως τη δουλειά του εσωτερικού ελεγκτή την αναλαμβάνει ο υπεύθυνος του λογιστηρίου που πολλές φορές τυχαίνει να είναι

υπεύθυνος και για την κατάρτιση των περιοδικών δηλώσεων ΦΠΑ, την κατάρτιση της ΑΠΔ, την κατάρτιση των δηλώσεων φορολογίας, Ε3 και έντυπο Ν, όπως, επίσης και για την πραγματοποίηση των πληρωμών και καταχώρησης αυτών, οπότε δεν μπορεί να υπάρξει ο οργανωμένος έλεγχος. Επίσης δεν μπορεί να γίνει ο κατάλληλος καταμερισμός εργασίας καθώς οι περισσότερες εμπορικές επιχειρήσεις είναι στην κατηγορία των μικρομεσαίων, συνήθως διαθέτουν τμήματα λογιστηρίων μέχρι 3 ατόμων τα οποία επιμερίζονται πολλές φορές και την εμπορική λειτουργία της οικονομικής οντότητας πέρα από τις λογιστικές διεργασίες.

Ελεώ της κατάστασης την ελληνικής οικονομίας αλλά και της ευρωπαϊκής, όσον αφορά τα μεγέθη των επιχειρήσεων, φτάνουμε στο συμπέρασμα, πως η ελεγκτική επιστήμη πρέπει να βρει διαδικασίες και τακτικές, οι οποίες, να εναρμονίζονται περισσότερο με τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις, καθώς αυτές αποτελούν και την πλειονότητα των οικονομικών οντοτήτων.

Βιβλιογραφία

- ✓ Καραγιώργος Θεοφάνης (2011) «Εισαγωγή στη Χρηματοοικονομική Λογιστική»
- ✓ Καραγιώργος Θεοφάνης (2011) «Χρηματοοικονομική Λογιστική»
- ✓ Κιόχος Πέτρος και Πανάγου Βασίλειος (2015) «Χρηματοοικονομική Διοίκηση»

- ✓ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2016) «Λογιστική Εταιρειών, σύμφωνα με τα Ελληνικά και Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα»
- ✓ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Θεωρία και εφαρμογές»
- ✓ Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2015) «Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς: Ειδικά θέματα»
- ✓ Νούλας Γ. Αθανάσιος (2020) «Χρηματοοικονομική Διοίκηση, Επενδυτικές και χρηματοδοτικές αποφάσεις»
- ✓ Σιώτης Θεοχάρης και Ζωϊτσάς Άγγελος (2009) «Σύγχρονη Ελεγκτική»
- ✓ Ταχυνάκης Δ. Παναγιώτης και Νεγκάκης Ι. Χρήστος (2017) «Εκλεκτική, εσωτερικός έλεγχος, θεωρία και εφαρμογές»
- ✓ Τσακλαγκάνος Α. Άγγελος και Σπαθής Θ. Χαράλαμπος (2016) «Χρηματοοικονομική Λογιστική: Σύμφωνα με τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα»
- ✓ Χατζής Αναστάσιος (2018) «Χρηματοοικονομική λογιστική , θεωρία – ασκήσεις ΕΛΠ»
- ✓ Σιώτης Θεοχάρης και Ζωϊτσάς Άγγελος (2009) «Σύγχρονη Ελεγκτική»
- ✓ AICPA (2018) «Guide to Audit Data Analytics»
- ✓ Alabdullah, & Ahmed (2020) «Internal auditing quality and earnings management»
- ✓ Andrew D. Chambers, Marjan Odar (2015) «A new vision for internal audit» p. 3
- ✓ Arens Alvin A., Elder~Randal J., Beasley~Mark S. (2013) «Auditing and Assurance Services, Global Edition»
- ✓ Bragg Steven M (2017) «Ifrs Guidebook»
- ✓ Chizoba Mary Nwoye, Alphonsus Sunday Anichebe and Ifeanyi Francis Osegbue (2021) «Effect of Audit Quality on Earnings Management in Insurance Companies in Nigeria»
- ✓ Christopher Nobes (2014) «International Classification of Financial Reporting»
- ✓ Christopher J. Westland (2020) «Audit Analytics: Data Science for the Accounting Profession»
- ✓ Craig Cochran (2017) «Internal Auditing in Plain English: A Simple Guide to Super Effective ISO Audits»
- ✓ Eulerich and Eulerich (2020) «What Is the Value of Internal Auditing?», p. 2
- ✓ Kapić, J. (2013). «Internal supervision, internal control and internal audit»
- ✓ K.H. Spencer Pickett (2011) «The Essential Guide to Internal Auditing»,

- ✓ K. H. Spencer Pickett (2010) «Internal Auditing Handbook»
- ✓ Leonard W. Vona (2016) «Fraud Data Analytics Methodology»
- ✓ Lynford Graham (2015) «Internal Control Audit and Compliance»
- ✓ Lynford Graham (2017) «Internal Auditing in Plain English: A Simple Guide to Super Effective ISO Audits Paperback»
- ✓ Lynn Fountain (2016) «Leading the Internal Audit Function»
- ✓ Richard E. Cascarino (2017) «Data Analytics for Internal Auditors»
- ✓ Springer (2015). «A Conceptual Basis of Internal Audit»
- ✓ Ν. 2190/1920 «Περί ανωνύμων εταιρειών»
- ✓ Ν. 3190/1955 «Περί εταιρειών περιορισμένης ευθύνης»
- ✓ Ν.Δ. 3329/1955 «Περί συστάσεως Σώματος Ορκωτών Λογιστών»
- ✓ Ν. 3148/2003 «Επιτροπή Λογιστικής Τυποποίησης και Ελέγχων, αντικατάσταση και συμπλήρωση των διατάξεων για τα ιδρύματα ηλεκτρονικού χρήματος και άλλες διατάξεις»
- ✓ Ν. 3693/2008 «Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2006/43/EK περί υποχρεωτικών ελέγχων των ετήσιων και των ενοποιημένων λογαριασμών, για την τροποποίηση των Οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου και για την κατάργηση της Οδηγίας 84/253/ΕΟΚ του Συμβουλίου και άλλες διατάξεις.»
- ✓ Ν. 4072/2012 «Βελτίωση επιχειρηματικού περιβάλλοντος - Νέα εταιρική μορφή - Σήματα - Μεσίτες Ακινήτων - Ρύθμιση θεμάτων ναυτιλίας, λιμένων και αλιείας και άλλες διατάξεις.»
- ✓ Ν. 4308/2014 «Ελληνικά Λογιστικά Πρότυπα, συναφείς ρυθμίσεις και άλλες διατάξεις, , κωδικοποιημένος με τον 4876/2021»
- ✓ Ν. 4541/2018 «Τροποποίηση του ν. 3190/1955 περί Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης και άλλες διατάξεις»
- ✓ https://www.hiia.gr/images/pgallery/Standards/Standard_Greek_2017_portrait.pdf «ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΤΥΠΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ»
- ✓ <https://www.soel.gr/el/>
- ✓ <https://elte.org.gr/>
- ✓ <https://hiia.gr/el/>